

SANVAITINIS KATALIKISZKAS LAIKRASZTIS.

Nj. 47 SHENANDOAH, PA., & GREATER NEW YORK, N. Y. 25 d. Lapkričio (November) 1904 M. **Metai IV**
ntered as second-class matter Dec. 15, 1903, at the P.O. at Shenandoah, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879

W. H. MORTIMER

Parduodu kiseninius dziegorelius, aukšinius ir sidabrinius, Elgin ir Waltham vidurinius, ir už kiekvieną gvarantuojų; teipogi sieninius dziegorius tai-sau; parduodu žiedus aukšinius, mekor tokių negau-ite, kaip pas mane; teipogi sidabrinį saukštų ir videlių ir teip visokių daiktų aukšinių ir sidabrinų.

Pottsville, Pa.

Jeigu geri alaus, tai pabandyk Columbia alaus. Pastiprinantis gėsalas yra tokspat reikalingas, kaip pastiprinantis valgis.

COLUMBIA ALUS

sutramins troszkulį ir atgavįs tave.

Pardavinejamas puse pantės bakstuose.

Ofisas: 110 So. Main St., Shenandoah, Pa.

Patyre zmones perka rubus ir reikmenius pas Miehle. — Tai apsimoka.

Puikiu šiltu Kaldru, drucejausių ir ant žemiausių prekių visoj Pottsviliej. Kodėl? Kadangi jos ateina didžioose siuntiniuose tiesiog iš fabriko, kur jas dirba. Pasižirek musu kaldras po \$4.98 ir jei nori sulygink jas su kitais tavorais tokios prekės, kiekvienas siulas yra vilnonis ir kaldras ypatingai placios — 11 bertainų, raudonos, pilkos, baltos, arba dailiai iszmargintos.

BLANKETU jau už 57c. porą, ką verti 75c.

PADUSZKU labai dailiu, minkšti ir šilti, po 98c. iki \$3.98.

Smagių apatinių rubu pas mus gausit geresnių ir už tuos pačius pinigus, arba net pigiau.

VILNONIU MARSZKIKIU ir KELNIU vyrams, moterims ir vaikams, rausvų, pilkų, didžiame pasiskyrime.

STORU APATINIŲ RUBU visokiam amžiui. Vyrams storus bovine perausius marsekinius ir kelnes po 37c. kiekviena, ką beveik kožame kitame sztore kasztuoja po 50c.

Moteriszkų juodo szilko jekiu, puikios naujos stailos, po \$15.—, \$18.— ir \$19.50.

Moteriszkų szilkiniiu jekiu, kailiu pabuteruotu, puikiausios ir sulciausios, po \$25.— ir \$35.—

Moteriszkų szilkiniiu underoku, visokio budo, pagal dailiausias stailas, po 5.98, 10.—, 14.98 ir 16.50.

Szilkiniiu veselles dresiu, gatavos apsigrengimui, baltos, mėlynos, pilkos, stebtinai dailiai pasiutos per geriausius didžių miestų dresmekerius, prekės nepaprastai pigios, nuo \$12.— iki \$25.—

Aprdarytu szilkiniiu dresiu po \$10.75.

Apstatytu kepuriiu, kurias patys padirbam, vurdodami geriausių materija. Musų sztoras tuomi garstus, kad padirba dailiausias skybeles ant miernų prekių. Pertaisom bile kokią skrybėlę teip kaip tau tinka, laike kelių minutų.

J. MIEHLE & SON

5 and 7 N. Centre St. Pottsville, Pa.

Lietuviszka Aptieka

C. POVINSKAS

21 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

Mes turim liekarstų nuo visokių ligų. Asz buvau aptiekorium Lie tuvoji, tai asz iszdirbu knogeriausiu gyduole nuo visokių ligų.

Jeigu sergate nuo reumatizmo, szalcio, galvos skaudėjimo, strėngų etc., praszau ateiti pas mane, o gausit geriausių gyduolių. Turim parduot **DELIU**.

Aggarsinimas.

Visokių - mažmožių, draugystems kukarų, visokių pečių su vardu ir pravarde galite gauti geriausią ir pigiausią nupirkti pas

R. H. MORGAN
23 N. Main St., SHENANDOAH, - PA.

Dangiau kaip 30 metus iszmegintasi Dr. RICHTERO visam svietai zinomas

"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.

yra geriausia gyduole nuo

Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strengu Skaudejimo ir tt.

tr visokiu Rheumatiszku skaudėjimu.

at 25c. ir 50c. pas visus aptiekorius arba pas

J. A. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Senadorio geriausias fotografas

RICHARD DABB,

29 W. Centre St., Shenandoah, Pa.

Padidina fotografijas konografiausiuose koloruose. Szernemy fotografijas nuima ant greito pareikalavimo, teipi veliųjų fotografijas padaro kogeriausiai. Pabandykit, o busit uzganedinti

A. HOLDERMAN'O

112 N. Main St., Shenandoah, Pa. už Keithan'o keptuvės, geriausia vieta Shenandoriyje pirkiti LAIKRODELIU, laikrodzius, szliubinius ziedus ir visokius brangumopus, teipogisenuos pataisyti. Kiekvienas daiktas yra gvarantuojamas.

Patyrimas Dvidesimt Penkiu Metu.

ANT PATARNAVIMO VISIEMS LIETUVIAMS AMERIKOJE.

Ar yra Lietuvis, kuris nebūtų girdėjęs apie stebuklingąjį New Yorko Specialistą *Profesorių Drą E. C. COLLINS'A*. Visi laikraščiai per dešimt metų yra rašę apie jo nepalyginamą sūgėbumą gydyti ligas, kurios buvo laikomos už neišgydomas kitų Doktorų.

Laiški padėkavonės ateina kasdien nuo ligonių, kurie buvo nasruose myrio, be vilties kuomet pasveikti, o kurie dabar vėl yra sveiki visiškai.

Kovojimas su liga, tuo didžiuoju naikintuju laimės žmogaus ant žemės, buvo jo darbu diena ir naktim per dvidesimt metų. Jis dar vis nepameta šito gero darbo šiądien.

Visi sergantieji žmonės sugaišinę laiką ir praleidę pinigų veltai bandydami pasveikti, turėtų tuojaus kreiptis prie šito specialisto, kuris yra gydęs tokias pat ligas šimtais ir neturi reikalo daryti išmėginimus.

Perskaityk kelis iš sekančių pripažinimų. Tegul pasako kiti, ką Prof. Collins yra jiems padaręs — jis gali tą patį padaryti ir tau.

BRANGUS DAKTARAI:

Siržas nuo seniaus veneriški ligos, kuri kas-ket gilian leidu mano organizmas savo būkle, taip kad beama nepersiklyria su svietu, nes jau apievia kraujais ir jaukliai visiškai be pajegos, mokirant tai, kad šiuo pos visokius specialistus ir daktarus. Tokiu būdu grieblimasi pakitoties, kaip skaptantis tirtos — patarai jas Tamisti, Profesorui, ir Tamista atsiširdamas ant mano prašymo prisiojėi man vaistus, kuriuos vartodamas nepilnai per tris savaites aigavau pilną sveikatą, taip kad apsvėdžiau ir dabar esiu laimingas.

Todėl primk Tamista nuo manęs padėkt, kurią stenėjimui parodyti rekomenduojamas Tamistos sūgėbumą, sanaišikūm visiems mano padistamiesiems ir nelidams Dievo, idant Tamista užtikytų savo gėloberį ir atgeršidimūjį.

WALERYAN OSMÓLSKI.
632 Main St., Paterson, N. J.

Domicele Malukaitienė išgydyta nuo nerviško ir sunkaus skaudėjimo krūtineje.

Sf. Raymond, Que., Spal. 20 d. 1904m.

BRANGUS PROFESORIAU COLLINSUI:

Taria didįjį smagūmą pranešti Tamistai, kad aš imu juos vaistų penkis savaites. Pradedamas juos buvo anaišiu ligonių. Nuo šiuo mėgėsi, mairimui kaitan, viduriai buvo sveikė, todėl beveik visai nūgromulioi mano maistą. Mano viduriai buvo laisvi ir pasti, širdis stipnė ir leponys ligotus. Dešimtis rankos nepaėjau varsi ir aš nieko, buvo svietis ir jėjos ir galia toisimai pasveikti, kad visos šios negalios išnyko nuo juos gydymo ir aš negalios užmiršti žodžių juos padėkavoti už juos darą.

Aš melbėjosi pas mūsų daktarą Tėvę, idant Tamista ligai gyvontomai iš padarymū daug gero žiame svietis kitoms, sergantoms taip kaip aš. Galų Tamista samadoti šitą maiką kaip tau patinka, jei manai, kad jis prisieis prie gėtojimo kitoms vargasms pasveikti. Aš žinau, kad juo Tamista netoutim man pagėbėgė, tai būdau aš sidarę kasę, nes peroti būvau nušėgė.

Aš gyvėdėjau pas savo namų daktarą ir prabėdau danyčig pinigų kartais pagėbėgė be jėgi vėsi svietis ligas. Aš toipgi turėjau reumatizmą anaišiuo būdu ir jis mane apėdė, tukstantį svėktį mū Tamistai. Aš užmanau aš tik drilykus svėktį nuo pradėjimo imti juos vaistus ir tūo juo turėjau įspėjotiki, komanu apie šitą gydymū būdą ir apie tai, ką jis padarė dėl manęs.

Su širdingumu OLIVER CLONTNER.

St. Krajewski išgydytas nuo reumatizmo rankose, kojose ir strėnose, Brockton, Mass.

GARBUS PROFESORIAU:

Siržas nuo ketos metų niderimū gumbos, baltėmoms, nuo ko visiškai sublogėjau ir nupildiau ant sveikatos, per ką turėjau kreiptis prie dancio gydymo, bet vietoje gauti pagėbėjimū, jaučianis via blogiau ir dariau iki tokio laipsnio, kad gyvenatė mano kalbė kaip ant plunks. Iškasėjimui apie gerą Prof. Collins'a, nūo an dielės nemor, paraišau pas jį apgydymū savo ligų kiaušidama rodos. Nors neprasiau vaistų, vienok jis juos priėmė. Prisiūm ir pradėjau vartoti ir laipsniškai mano sveikata uzo ir dabar jauvisiu visiškai sveika, kaip niekad kitada. Medžiū tad pr imti nuo manęs šimeringą padėkavop.

Idant Dievas suteiktų Tamistai kuogėlanti gyvenimū, sūvisi Jam maldis.

HELENA DOBROSIELSKA.

Meškos pers. Pa.

Jeigu kenti kurį iš sekančių nesmagūmų, tai esi sergančiu ir reikalauji sūgėbaus Daktaro pagalbos kol nueisi aršyn: Nerviška ligą; Drebejimą širdies; Chroniška katarą plaučių; Inkstų ligą; Kepenų ligą; Reumatizmą; Skrofulą; Galvoskaudį; Gėlimą strėnų ir pečių; Katarą pilvo; Dyspepsiją; Žiavą; Kraujatekius; Gumbo ligas; Baltasias.

Ir abelnai vyriškas ir moteriškas privatiškas slaptas ligas ir teipgi ligas vaikų. Dras Collins gydo tik tokias ligas, kurias gali užtikrinti, jog tikrai išgydis.

Arti ar toli gyvenate, rašykite pas Drą Collinsą, aprašykite savo ligą aiškiai, o apturėsite vaistus, kurie jus ištikro išgydis.

Dabar yra laikas, kol žiema su savo šalčiais neatėjus, nusikratyti ant visados nuo savo ligų.

Professor Dr. E. C. Collins,

40 West 34th Street, New York, N. Y.

Knygne Susiviesėjimo L. R. K. A. randasi šios knygos:

- „Tėvyne“, 1896—1899m. \$1.50
- Budas Senovės Lietuvių, S. Dank. .50
- Ta pati, apdaruose. .75
- Lietuviai Amerikoje, Jr. Jonas 1.60
- Kn. A. Burba, jo darbai ir gyvenimas .25
- Medega mūsų vaistaini-kystei, Basanav. 40
- Lietuviška Kristomatija Padėjimas Lietuvių Tautos, gr. Lelivos 40
- Rankvedys Senoviškos Istorijos, kun. A. Mil. 50
- Pajauta (vertimas iš lenkiško) 60
- Petras Zemaitis (vertimas Astramsko) 25
- Kristij. Duonelaičio raštai Medega Simano Daukanto biografijai 40
- Našlys, Eduardo Jungo 80
- Kražių skerdynė 10
- Europos Istorija, parašė Freeman 15
- Gipsinis Irtis, perspaudimas iš „Tėv.“ 15
- Zentas dėl parodos, komedija Bilinsko 15
- Mainierys ir lėbėrys 20
- Diedai ir gražina, Mick. 30
- Kuomi žmonės gyvena 15
- Prilipo Ožys... drama 15
- Jonas iš kempės ir šilko 15
- Pavasario balsai, Maironis 15
- Konradas Valenrodas 10
- Dogmatas apie pragarą, kun. Kaulakis. .15
- Lietuviškai-trakiškos studijos .60
- Lietuviškas albumas, II l. 1.00

PUIKIU... CZEVERYKU!

dėl vyrų, moterių ir vaikų.

Kiekvienas poras gvarantuotas. Prekės pigesnės kaip kur kitur.

Darbių czebuty ir „rubinių“ geriausių.

Jei vieną kartą pas mus pirksit, tai visada ateisit pas mus. Męs prilaikom nieko kitko, kaip tik czebutų ir czeverykų, o tai kuogeriausių.

Neužmirskit vietą:
PhilaShoeStore
210 N. Centre St., Pottsville, Pa.

Evangelija

ant pirmos Adventų ned., pagal Luk. 21.

Aną metų tarė Jezus savo mokintiniams: Ir bus ženklai ant saulės ir ant mėnesio, ir ant žvaigždžių, o ant žemės suspaudimas giminių dėl susimaišymo iš ūžio marių ir vilnių. Kad žmonės džiūs nuo baimės ir laukimo ty daiktų, kurie ateis ant viso svieto: nes galybės dangaus susijudis. O tada išvys Sūnų žmogaus ateinantį debesyje su galybe didžia ir šlove. O tai tostis prasidedant, veizdėkit, o pakelkite galvas jūsų, nes prisartinu atpirkimas jūsų. Ir pasakė jiems prilyginimą: paveizdėkit ant figos ir ant visų medžių. Kad jau išmuda iš savęs vaisių, žinote, juog arti yra vasara. Teip ir jūs, kad išvysite, juog tai prasideda, žinokit, juog arti yra karalystė Dievo. Užtiesą, sakau jums: juog neprais ta giminė, pakol vis stosis. Dangus ir žemė prais, bet žodžiai mano neprais.

Lietuvizka Katalikiszka Tiesos Draugyste.

Jo M. p. Patrimpas 45 „Zvaigždės“ numerije padavė ypatingai svarbų užnamų sutvėrimo „Katalikiškos Tiesos Draugystės“ tarp lietuvių, sekant paveizdą anglų katalikų. Užduote tokios draugystės butų išsymas klaidų, ar iš nežinojimo ar iš piktumo talpinamų spaudoje priešai Katalikų Bažnyčia.

Ačiū p. Patrimpai už pajudinimą šito svarbaus klausimo, aš jo užnamymui kuoširdingiausiai pritariu. Kas supranta svarbamą ir įtekme spaudos šioje gadyneje, tas nei valandėlės neabejojės stos į eilę prieš tvaną piktą laikraščių ir knygų, kur nuolatos melas, su pastatytu siekiu, be gėdos ir sąžinės talpinamas, tiek iškreipia protų ir sugadina širdžių. Piktą spanda tai pasekmingiausias šiandien įrankis pragaro dėl sėjimo nedorybės ir bedievystės. Iš tikro, jeigu šiose dienose gyventų toks smarkus apgynėjas tiesos tikėjimo, kaip šv. Povilas, šv. Augustinas arba vienas iš Tėvų pirmųjų amžių, tai visas savo pajėgas detų Apaštalytėje spaudos dėl platinimo mokslo Kristaus ir Jojo darbo. Zinoma, juog nevidonas išganymo nuo amžių tuos pačius įrankius vartoja dėl apgavimo, išivirkimo ir žudymo žmonijos, užtaigi ir ginklai tie patys nuolatos užtenka dėl užgėdinimo melagystės, parodymo kelio išklydusiems ir privertimo melagystei tylėti. Ir tūp, mes galime naudotis iš darbu

angliškos „Katalikiškos Tiesos Draugystės“. Leituviški katalikiški laikraščiai turėtų prie tveriamos draugystės pridėti, knygininkai gi turėtų garsinti nuolatos parūpintas atsakančias knygetes. Piktos knygos daugias daro blogo nei pikti laikraščiai. Jos pasiieka nuolatos namuose, iš jų vaikai semia nuodus ir prapultį netik dūšios, ale tikrai ir sveikatai kūno. Melas, padnotas po apgavingu pavidalu teisybės, kaip smala prikimba, kaip kirminas pakerta kiekvieną gerą diegą ir kaip salma nukanda kiekvieną dorybės žiedą, ypatingai gi tikėjimo. Dėlto katalikai tur didžiausią priderystę vesti karę be susimylėjimo su tokios veislės knygomis, draskydami ir derydami jeigu jas tur, niekadoms nepirkdami ir neimdami, kad ir dovani kas duoty. Papuošimui-gi namų kiekvieno gero kataliko ir lietuviu turi būti knygyčiukė, sudėta iš gerų ir naudingų knygčių. Liusoje valandoje žmogus paėmęs vieną iš jų, prašiestų savo akis, pakeltų dūšią, sustiprėtų tikėjime ir dorybėse. Geros knygos tai geri draugai, tai tikri prieteliai, paduodantie išmintingas rodas prie to visko, kas tik yra gero, gražaus ir švento. Zeminčius.

Kur teisybe?

Zydas muša, žydas rėkia, sako mūsų priežodis. Tas išsipildo ant mūsų teip vadinamų tautiečių. Jie aršeni da ir už žydas. Ką jie nepriezina žmonių visose Amerikos lietuviškose parapijose, kaip jie blevygoja, keikia, tai net baisu. O visus tuos savo „Zbitkus“ suverčia ant katalikų ir jų kunigų.

Pasakė kur kunigas grąudesnį pamokslą, priminė žmonėms apie posmertinį gyvenimą, tai žiurėk jau ir apšiepė tą kunigą ir pačius geresnius katalikus tautiečių gazietos. Jei kur tautiečiai bekeldami vaidus daėdė iki gyvam kaului žmonėms ir buvo išprašyti iš gražių žmonių susirinkimo, tai vėl žiurėk rėkia „gevalt“, tautiečiai po savo gazietas, kad ten ir ten tamsūnai esą ir fanatikai ir tt.

Neseniai visi Amerikos lietuviai tikėjosi, kad iš Senadorio apielinkės bus išrinktu į Pensylvanijos teisdavystę lietuvis Ramonaitis. Per mažą biskį jis nebuvo išrinktas. Ar galima buvo tikėtis, kad tam lietuviui kelius užbėgo tautiečiai. Kaip girdeju, tai dėlto, ką tas vyras buvo geras katalikas ir neturėjo jokių mitingų su tautiečiais. Už tą savo nedorą darbą Senadorio ir Makanojaus tautiečiai įgijo tik paniekinimą pas savo kampo anglus.

Kas bet navatniausiai, kad tautiečiai užbėgdami kelius Ramonaičiui, leido į žmonis apkalbas, būk tas vyras ne parapijonas. Per Zvaigždę buvo parodyta tąs visas paskalas esant biauriausiu melu. Dabar besizürėkit, kas darosi? Ugi tautiečiai vėl jau ima raudoti po savo gazietėles, kad juos ir jų kandidatą Zvaigždė išniekinus ir tt.

Mat pas tautiečius šiteip yra: jiems valia bliauti, valia biauriausius daiktus kalbėti ir rašyti (kaip antai Sliakis net kirmelėmis pradėjo keikti per gazietas ant kunigų, ką tie jį pastatė ant kojų), bet jei tu norėsi parodyti tautiečio melą, tai tu jį „šmeiči“. Ziurėk jau ir rėkia visos tris jų gazietos, kad jiems šlovė nuplėšta, kad čia turi būti kunigų intriga ir tt.

Arba dabar vėl baika.

Kokie ten girtuokliai Senadoryje susipėsi ir vienas buvo užmuštas. Pažinojau abudu. Pažiustu ir tą saliuinką, pas kurį papildyta žmogūdystė. Tegul jiems P. Dievas dovanoja, ypač kad, kaip rašė man giminės, papiautusias vaikas prieš smert šaukščiū kunigo.

Ugi žiurau tautietis koks rašo Paukščio gazietoje, prikaišiodamas katalikams tą užmušėjystę. Kodėl tas tautietis užtylėjo, kad anuodu peštuku buvo prisigėrę socialistų ir tautiečių raugo?

Arzina svietą tie tautiečiai su savo bedieviškais raštais, buntavoja prieš bažnyčias, kunigus, veda iš kelio karčiamose ir kitose vietose. Kad jų sudurnytas žmogelis papuola į bėdą, bepildydamas socialistišką mokslą, tai tada primeta jį katalikiškam tikėjimui ir aną išjuokia. Ne, broliai! mūsų katalikiškas tikėjimas ir tie, ką jį pildo, geri katalikai neyra peštukais, vagiais, razbaininkais. Bažnyčia tokius niekadėjus neima po savo sparnu, jei jie nesitaiso ir neatlygina padarytą skriaudą.

Tik pas tautiečius, rėkaujančius karčiamose ant kunigų ir Bažnyčios, visokie arklėvagiai ir razbaininkai iš Lietuvos pabėgę yra išteisinami, bile jie moka blevygoti. Katalikiška Bažnyčia jei ir priima tokius, tai tik po jų pilnam pasitaisyimui. Mirštantį gi žmogų Bažnyčia neatstumia ir jei jis gailisi savo nedoro gyvenimo, dovanuoja vardan Dievo ju kaltes.

Gyduolė, kurią vartoja visos civilizuotos tautos, turi būti gera. Visokių kalbų žmonės guria Anker Pain Expeller kaipu gyduolė dėl reumatizmo ir visokių sąnarių ir nerviškių skaudėjimų. 25c. ir 50c.

Apeigos Rymo Kataliku Baznyčios.

(Iš Gerucio raštu.)

(Taša.)

XII. GIESMĖS IR MUZIKOS.

Giesmės. Žmogus turi dūšią ir kūną. Su abiem garbina Dievą. Garbė dūšios, mislies ir širdies jausmas yra nematomas. Garbė kūno: kalba, balsas, rankų ištiesimas, akių pakėlimas yra girdžiami ir matomi. Giesmė yra svarbesnė, nes ji labiau užgauna širdį negu kalba. Užtat visur ir visuomet žmonės garbino Dievą giedodami. Giedėjo Maizis, Debora, Dovidas, Judita ir pranašai. Dėkavojo jie Dievui už suteiktas geradėjystes svietui, ypatingai žydams. Dovidas karalius įtaisė dar giesmininkus ir muzikantus, o jo sūnus Saliamonas užtvirtino juos ir liepė giedoti savo naujai pastatytoje bažnyčioje. Apie Jėzų Kristų Evangelija šv. sako: „Ir pagiedoję giesmę, išėjo ant kalno Alyvų.“ (Mat. 26, 30.) Sv. Povilas sako: „Užtarkite sau psalmėse ir giesmėse ir giedojimuose dvasiškuose, giedodami ir grieždami širdyse jūsų Viešpačiui.“ (Eph. V, 19.) Todėl giesmės buvo Bažnyčioje išpat pradžios. Bet senovėje giedodavo išlengvo, idant pagonyms negirdėtų. Persekiojimams aptilus, pradėjo giedoti balsiai ir iškilmingai, visados gražiai ir be svietiškų pridurkų. Maž pamažėliu įsispraudė į šventas giesmes svietiški žodžiai ir gaidos (melodijos). Tuomet Popiežiai, ypatingai Grigalius Didysis, ėmė ir vėl pataisė. Išmėtė nereikalingus daiktus, parašė naujas gaidas ir tos giesmės vadinas šiandien „Grigaliaus gaidos“. Inkūrė Ryme giesmininkų mokyklą, kame visi mokinos giedoti. Dvasiškos giesmės labai yra žmogui naudingos. Sveta giesmė graudina dūšią, kelia ją augstyn prie Dievo, uždegą širdį malone dangiškos teisybės, lėpina tikrą maldumą, saldina širdgelį, guodžoja vargus. Girdėdamas gražiai giedant, tuojau jauti saldybę maldos. Sv. Augustinas sako: Todėl sugrįžęs prie Dievo, juog girdėjęs skardžias giesmes Medijolano bažnyčioje. Misjonoriai sako, giesmes esant patogiausiu įrankiu atvesti pagonis ant krikšto šv. Vieros šventas teisybes rasi patalpintas giesmėse. Bažnyčia šv. užgalejo klaidatikius su giesmėmis. Sv. Augustinas tyčiomis parašė giesmeles sunaikinimui eretikų donatistų. Bet kad ir eretikai teisi nuo savęs rašė giesmes, Bažnyčia šv. prisakė tas tik tegiedoti, kuriąs ji pati sustatė, o kitoniškų negiedoti. Mūsų lietuviškos giesmės daug turi dvasiškos naudos; labai graudina širdį ir yra begalo gražios. Tik bėdos, kad jos turi apšėiai primaišytų svietinių žodžių; tuos išmetus, pasidarytų skaisčiai grynos. Kitkart' daugamas mokojo šventas giesmes iš galvos.

Muzikos. Bažnyčia šv. garbina Dievą dar su muzikų pabuklais. Skaitome Rašte šv., žydus garbinus Dievą su trimytomis (tribomis), arba, kanklėmis, būgnomis, ramzdžiais, vargonais ir tt. Gražūs muzikos balsai kelia žmogaus dūšią dangum, kame aniolai gieda beperstojo; vertia užmiršti šitą ašarų pakalnę ir tildo rūpesčius šios žemės.

Vargonai. Keblas buvo daiktis turėti visose bažnyčiose, ypatingai biednos, visokius muzikų instrumentus, padirbtus iš skardos, vario, švino, sidabro. Tapo išmislyti vargonai, kurie uždavė viską: jie te-reikalauja dviejų žmonių: vargamistros ir dumpiko. Vargonuose rasi kokį tik reikia balsą ir gaidą. Graudus jų balsas kutena kiekvieno ausį irgi tirpina širdį. Vargonai atsirado VII šimtetyje.

XIII. LOTYNISZKA KALBA.

Apataalai gavo dovana Dvasės šv. visokių kalbų. Tas buvo jiems reikalinga apskatinėjimui Evangelijos šv. Ypatingai tuomet vartojamos kalbos buvo: lotiniška, graikiška ir syriška. Užtat apataalai mokydavo ir rašydavo tose kalbose. Paskui, mokydami kitas tautas: koptus, armėnus, kalbejo ir Mišias laikė koptiška, armėniškai. V amžiuje, prasiplatinus vierai šv. ir atsiradus vyriaroms kalboms, Bažnyčia šv. leido laikyti Mišias kalboje tenbuvių. Tas dėjos saulėtekyje. Amžiuose IX; X, buvo daleista gudams slaviška kalba. Bet svietas mainos ir jo kalba kartu mainos. Argi gali Bažnyčia šv. pati mainyti ir kasmet rašyti naujas Mišias? Ne. Kaip iš pradžios buvo, taip ir dabar tebėra. Saulėleidoje buvo lotiniškai ir lygšiol tebėra lotiniškai.

Bažnyčia šv. užlaikė lotinišką kalbą visųpirma dėlto, idant būtų vienybė tikėjimo; idant teisybes religijos visi numanytų vienodai. Žmonių kalba nuolatai mainos; šiandien žodis ženklina tą, o už metų dešimties susis kitką, kaip va: seniau buvo y š č i u s, dabar ž i v a t a s, krautuvė — magazinas; gėdėti — želabą nešioti; iščynis — suma, kapitalas; palūkanos — procentas; šešauininkė — palagininkė. Reiktų rašyti be pertrūkio naujas Mišias; per tai galėtų pasigadinti dalykai vieros šv. Lotyniškos kalbos niekas negadina. Ji yra sena ir graži. Juk-gi Adomas su Jieva vieną kalbėjo kalbą. Kalbos sumišo Babilonijoje, kame Dievas pakorojo svietą už puikybę, kad ketino išmuryti bokštą lyg padebesių. Dvasia šv. Sekminėse svuvenijo vėl visas kalbas ir nuomonę žmonių. Kad žmonės nesupranta lotyniškos kalbos, tas yra menkas dalykas. Juk turi maldaknyges savo prigimtoje kalboje; ten viskas yra aprašyta ir pasakyta; tegul tik skaito ir lengvai suprass, ką kunigas prie altoriaus daro.

Pas save grįčioje gali kiekvienas kalbėti kaip sau nori; bet bažnyčioje, kame maišos visokios tautos, reikia, idant būtų viena kalba — lotyniška. Kaip viena yra Bažnyčia po visą pasaulę, taip viena yra jos kalba. Jeigu nebūtų lotyniškos kalbos, kuriam čia dataikytumei? Lenkas saktų: laikyk man Mišias lenkiškai, vokiecis — vokiškai, latvis — latviškai: pasikeltų vaidai ir nebūtų niekad galo. Dabar, kur nuvažiuosis: Aprikon, Amerikon, Gudijon, Vokietijon — visur rasi tokias-pat Mišias, visur gali klausyti. Kaip-gi klausytumei prancūziškų Mišių? Tupėtumei kaip per vokiečių pamokslą. Ir vėl nebūtų galo su šventomis knygomis: mišolais, brevijoriais ir kitomis. Reiktų vienai vien mainyti ir naujas spaudinti. Koks būtų kaštas dėl menkesnių tautų, kurių tėra maža saujalė, kaip va: lietuvių, latvių. Bažnyčios knygos yra labai brangios. Dar yra tokie žodžiai, kurių lietuviškai niekas negali išversti, kaip va: concorporeus substantialis. Teisybė, Rytų kraštuose laiko Mišias nelotyniškai: slavoniškai, koptiška, graikiškai, syriškai; bet tos kalbos yra senų senovės; šiandien žmonės jomis nebekalba ir taip-pat arba išviso nesupranta savo Mišių, arba kurį nekuri žodį. Patys liuteronai ir kalvinai nesigriebia už šios gaidynės vokiškos kalbos, bet už-laiko Bibliją ir giesmes taip, kaip jų fundatoriai, Liuteteris su Kalvinnu, parašė.

XIV. JUBILIEJUS.

Jubiliejus yra atlaidai už visus atlaidus didesni, ir tuomi skirias nuo kitų, juog svarbesniais turi išlygas ir juog kunigai gauna didesnę valdžią išrišimo iš grieky. Sename Instatyme Jubiliejus būdavo kas 50 metų vieną sykį ir tokie metai vadindavos šventi.

(Toliaus bus.)

ATGAJELE.

APYSAKA. (Parasze ZMONA.)

(Tąsa.)

Jurgis žiūrėjo į ją su pasimėgimu ir apstarstydamas kiekvieną jos pajudėjimą. — Puiki mergaitė, stebuklas; bet iš kur ji čionai? — dūmojo jis sau. — Ilga valandą skaitė Alenytė, o Jurgis nedrįso ją kliudyti. Ant galo ji pasikėlė ir suėmusi knygas ėjo ant sodo link.

Jurgis, plačiais žingsniais jai prisirišęs atsiliepė: — Perprašau panaite...

Alenytė smagiai užraudo, juodos jos akys rūšiai sužibėjo. — Tamsta gal šiandien nepaklydai? O jeigu toji nelaimė tamsta vėl sutiko, tai šitai kelias vakarykštis. — Pamojo ji ranka ir atsitolino.

Jurgis buvo pradėjęs teisingai, pasakė ką ten, bet jau mergaitės nebebuvo, tik tarp žalių krūmų pašals sjonėlis mirgėjo. O Jurgis nuliudęs galvą nuleido ir palengva tvylino keliu į Zalgirėnus. Nusiminęs, pats iš savęs nerodas, pagaliaus nė su tėvu kalbėtis negalėjo; viena mislis tiktai jo galvą apėmė: *ką ana apie mane pamislįs?*

Ir kaip vakar, išsiruožė vėl Paberžin, ketindamas jau kitaip apsieiti. Naujus plianus statydamas išsėdėjo miške visą dieną, bet veltui: mergaitė šiandien nebeatėjo. Ant rytojaus dar kartą mėgino laimę. — Tai teip ji ant manęs užsirūstino, ji manęs saugoja. O gal ji kur toliaus išvažiavo? O gal čia buvo tik sapnas? — Ne, tai ne sapnas! girdėjo jos melodiską balselį, turėjo savo rankose jos knygas ir dar tebeturi rožytę nuo jos galvelės nukritusią. Gaila, kad Jono nėra; jis man padėtų su ja pasipažinti ir perprašyti. O gal tai Jono sesuo? — Tą pamislįgę užėjo pas Strazdas. Meiliai jį priėmė žmonelės; priminę Joną, apsvėrė visi.

— Tai mat, Jurguti, tamsta gražiai užaugai, o mūsų Jonuko nebėra. Dievas žino, ar dar regėsime jį šioje pasaulėje.

— Tartum, tamsta turėjote daugiau vaikų?

— Teip, Juozukas išleistas Vilniaus gimnazijon, o Alenytė namie.

Išeidamas Jurgis sutiko kieme jauną mergaitėlę tarnaitę Strazdy. — Tai Jono sesuo, — pamislįjo sau Jurgis ir sveikindamas kepurę pakėlė.

Mergaitė vietoje atsakymo tik parodė dvi ciliais baltų dantų.

Jurgis atsiduso giliai. — Tai tokia Strazdaitė, ir visos jos tokios. Mūsų žmonės gaili skatiko ant mokymo mergaičių, sakydami, kad merga nei kuniga, nei daktaru nebusiant. O man regis, kad tai būtų labai naudinga; nors pusitnai pamokytis motinos Lietuvos vaikų pakelti greit savo tautą. O dabar duklė tokių namų, pasveikinta, parodo dantis, paikai nusijuokdama. — Bet kas toji miško rožytė, mokiniantiesi prancūziškai ir skaitanti Mickevičiaus poezijas ir dainuojanti lietuviškas daineles? Tai lietuvaite; reikia ją atrasti!

Ant rytojaus kalbino Jurgis tėvą važiuoti į svečius pas kaimynus.

— Pas kaimynus? — divijosi tėvas. — Neseniai kalbėjai nenorįs jų pažinti ir kad, išėmus artimiausius sodiečius, niekur nebūvosi.

— Tėvelis man ne kartą kalbėjai, kad kaip tik pargrįšiu suvis namon, liepsi man vesti; taigi reiktų savo apielinkėje mergaitę išžiūrėti.

— Bravo! Teip tai gerai. Ir daina teip sako: nejieškoki svetimės, išrink iš savųjų.

Per kelias sąvaites tėvas su sūnumi lankė kaimynus, ir tolimesnius ir artimesnius. Po kiekvienai kelionai Jurgis būdavo liudnas ir neramus ir tėvas juokaudamas kalbėdavo: — Ar dar savosios neradai?

— Neradau, tėveli, ir gal nerasiau.

• Nekartą Jurgis norėjo apsakyti tėvui dyviną susitikimą miške, bet nedrįso.

Ir iškeliauvo vėl Jurgis su savo paslaptim ant metų ar daugiau. Šaltas raudno žadėjo Lietuvai dar šaltesnę žiemą. Už keliatos sąvaicijų reikėjo Amelijai skirtis su tais žmonėmis, su kuriais teip sutiko ir kuriuos pamylėjo kaip tikrus tėvus. Bet jau nebuvo ką veikti; čia jau jos pareigos atliktos, o ten dar laukia tėvai seni, laukia jos padėjimo ir pašelpos, — o čia jau tuščias jos kišenius ir skrynute. Pamilisjo noroms-nenoroms rasti sau vietą Vilniuje; dabarties gal seksis parduoti eilelę žemčiugų ir atvežti tėvams ben kiek pinigų. Su tuom vienutiniu brangumynu nenorėjo ji skirtis, nes tai buvo atmintinis papuošalas. Amelija apžiūrėjęs jį dar kartą, atsidūso ir tarė: *menkas daikteli, tu manęs nei šildai, nei šaldai, o parduotas mylėtoji tuštybės suteikis pragyvenimą mano tėvams ant kokio pusmečio, — teip, ant pusmečio, o potam. Potam gal seksis uždirbti...* Strazdas davė arklis, leido Jokubą į Alenytę. Išlydėdami dar šaukė: „Neužtrukite ten, panaitės! Jokubai, nenuvargink arklis! Pasakyk Juozukui, kad gerai mokytųs!

— Kaip dyka, kaip tuščia mūsų grįčia! — tarė vakare Strazdienė, verpdama; kaip atsimenu Alenytės ir Marijonos, tai net neramumas ima; o ką mes veiksime, kada jos mus suvis pames: Marijona už nedaugio dienų, o Alenytė už nedaugio metų mat, mokyta, garsi, neduos jai ir užaugti; jau dabar žmonės pradeda klausinėti...

— Teip, motin, neteks mums ilgai džiaugtis savais vaikais. Mums atliks tik šie vaikučiai, — kalbėjo Strazdas, glostydamas du piemenukus, plėšančių plunksnas prie pečiaus.

— Ir aš da tebesu gyvas! — atsiliepė balsas įeinančio pro duris žmogaus.

— Dievuli, tai Jonas! Ar tai tik sapnas?

— Ne, motinyte, tai ne sapnas, bet tikrai aš pargrįžau!

— Pargrįžai? O, mūsų tu vaikeli! O mėš tave skaitėm už prapuolusį.

Su ašaromis puolė tėvai ir visi namiškiai sveikinti Joną. Jonas didei sugraudintas bučiavo tėvų rankas, skabinejo ir mielavo visus samdininkus, pažįstamus ir nepažįstamus; net apalęs parpuolė ant suolo.

— Jis nuvargęs, — tarė tėvas, — nuveskime jį į mažą kambarelį, o mergaitės terengia vakarienę del svečio.

Atlikę vieni tėvai su sūnumi, patėmijo, kad tai jau *nebe tas jų skaitus, žydintis Jonukas*. Tartum neseniai, o jis teip nusiminęs, pasenęs, barzda apžėlęs, sublogęs ir išblyškęs.

Motina, matydama tokią atmainą, gaudžiai raudojo, o tėvas klausinėjo: — Už ką-gi, sūnau, buvai pakliuvęs?

— Už teisybę, tėveli, už teisybę.

— Ir aš numaniau, kad mano sūnus kenčia už teisybę, o tai galvą padės už teisybę; nesuteps jis save, nei mūsų, nei visos Lietuvos darbu judosiaus. Ir lengviau man buvo nešti sunkumas kryžiaus; tave minėdami kalbėdavome su motina: Jonas pražuvo, bet jo vardas švies Lietuvai lyg žvaigždė per amžius.

(Toliaus bus.)

NAUJIENOS.

Isz visur.

KARE MASKOLIU SU JAPONAIS.

Telegramai iš karės lauko garsina, juog pereitą savaitę prasidėjęs didelė muša į šiaurę nuo Mukden'o. Pagal Kurusupatkin'o tvirtinimus maskoliams prispaudus kairį sparną japonų armijos, tų paskutinių skvadronų atsidalinę užpuolė ant Sintsintsin, už 45 mylių į rytus nuo Mukden'o ir pradėjo baisingą bombardaciją.

Iš Sacharovo raportų 18 d. Lapkričio girdime, juog maskoliams pasisekė susigrąžinti nakčia visas japonų užimtas pozicijas ant dešinio kranto upės Hun ir nuvaryti juos nuo tiltų. Beaustant vienok japonai atsipeikėję nustumė vieną kazokų skvadroną už 30 mylių į pietus nuo Sintsintsin.

Pagal žinias iš Mukden'o tą pačią dieną bausis gaudimas armotų buvo girdėti ant dešinio sparno maskoliško vaiko. Be brūkštant japonai užbombardavo maskolius ir varė be perstoimo per kelias valandas. Po trumpai palisio valandai vėl uždugė kanoولی griausmas, kuris tik saulei besileidžiant pradėjo tilti.

Apie mnotrotas vienos ir kitos kariuonos tuo tarpu korespondentai užtyli.

Maskoliški laikraščiai pašvenčia ilgus straipsnius išgyrimui narsumo generolo Stoesselio ir jo ištermingo garnizono ties Port Arthur'u. Kijevo gubernijoje randas pradėjęs rinkti mezliavas užlaikymui šeimynų kritusių po Port Arthur'u kareivių.

Stoessel'is savo telegramoje pas carą tvirtina, juog Port Arthur'as galėsias išlaikyti dar kelis mėnesius.

Iš kito gi šaltinio semiant žinias, suvis kas kitas pasirodo: Jenerolas Nodzu iš Tokio paduoda raportą apie paplašinimą Port Arthur'e arsenalo ir teipgi kitos krautuvės maskoliškos amunicijos. Kaip gandas eina, japonai atradė tikrą vietą arsenalo, netrukus paleido bombas, kurios bematant iškėlė jį į padanges.

Apie Kharbiną eina paskala, buk 3.000 kynyškų valkatų po vadovyste Japonijos oficerų artinasi linkon gelikelio linijos.

Japonijos jurininkystės ministeris praneša iš Tokio 21 d. š. m., juog vokiškas laivas „Batelan“ tapo japonų sulaikytas Port Arthur'o prieplaukoje.

Trečią valandą iš ryto 19 Lapkričio japonų laivynė užtėmijo arti prieplaukos Talien kojį ten laivą besiriant linkon Port Arthur'o tvirtynės. Laivas Tatseta su arnotomis tuojaus leidos į medžioklę to pažvelgto laivo, kurį pasivijo į 2 valandas laiko. Laivą išliodavę ant

kranto, rado daugybę žieminių aprėdalu, kaldrų, gyduolių ir mėsos konservuose.

Kapitonas pagauto laivo teisinasi, juog jis plaukęs į Niu Tehuangą

Sprėdami pagal kelią ir tavorą, kurį laivas vežė, japonai suprato, juog tiks tas kelionės buvo ne kas kits kaip Port Arthur'as, ir jie paėmė laivą į nevaiją, nusiuntė į Sasėbo.

Maskoliu bedos.

Andai Zvaigžlės skaitytojai skaitė maskolių raštininko Levo Tolstojaus raštą apie karę. Dabar to senelio sūnus per paryžiškį „Figaro“ garsina, buk maskoliška visuomenė yra visai kitokios nuomonės nei jojo tėvas ir kad Maskolija esanti galingiausia Europos šalis, jos žmonės ešą gabiausi ir nuveiksia didelius veikalus dėl žmonijos labo.

Ypatingas dalykas, juog ant tokių entuziastiškų jauno grafo nuomonių atsakymas laikraštis „Novoje Vremia“, visai kitaip rašo apie savo šalį ir savo žmonis. Stai ištrauka iš to maskoliško laikraščio išeinančio su paviljimu cenzūros:

„Jei nežinotumėme apie jaunojo grafo gerus norus, tai jo rašymą reiktų palaikyti už karčią ironiją. Tautiška inteligencija ištis yra tvirtybės šaltiniu — bet kur tos inteligencijos tarp mūs jieskoti? Ar ji apsiireiškia visatinoje mūs žmonių ignorancijoje, kad tuo tarpu susiedinės tautos baltos ir geltonos rasos turi didesnį apsvietimą? Per paskutinę 50 metų galima buvo išmokyti visuomenę skaityti ir rašyti. Vienok ta visuomenė yra ignorantiška dar, nors jau 1000 metų praėjo nuo laikų šv. Cirilias. Dora mūsų žmonių daug žemiaus stovi, nei pas mūsų susiedus. Visokios suktybės, papirkimai, nuožnumas, girtybė, paniekimas žmoniškų tiesų — tos biuriuos materializmo formos apmė yra mūsų masas.

Tautiška mūs daila suvis menka. Žmonių literatūros nėra. Mūs civilizacija paskolinta ir tai žemiaus stovi nei kur kitur.

Rasi mūs inteligencija apsiireiškia turtuose? Yra, teisybė, pas mus turtų, energijos ir talento. Bet be jokio abejojimo Maskolija tai vargingiausia šalis ant svieto. Žmonių masos tai vargdeniai.

Geltonuose rytuose žmonės parodo savo gabumą išbulintame žemės apdirbime. Esmi rusas iki savo nugarkaulio smegenų ir myliu savo tėvynę ne mažiaus kaip L. Tolstoj. Bet savo žmonių gyvenime aš matau ne visuomenės inteligencijos triumfą, ale nepaprastą tautišką kvailybę, sunkią tamsybę, kuri yra pasekme didelio tautos nupuolimo...

Maž rodos Maskoliją lengviaus nei kitą kokią svieto šalį galima aprajavoti.

Žmonės nuvargė iki ubagystei, tamsiai ignorantiški, nupuolė iki barbarizmui, kad nepaiso ant savo likimo, žmonės niekad neturį valias pavalgyti, o girtaujanti net iki nustojimui proto, tokie žmonės negali viešpatuoti pasaulėje. Klausimas, ar jie galės užlaikyti savo vietą ant žemės?'

Teip tai rašo žinovas savo tėvynės, maskolius mylįs savo žmonis.

„Peterburskijė Viedomosti“ mazdaug šiteip rašo apie Maskolijos vargus:

„Jau dešimts metų, kaip su vardu Mikalojaus II pakilo aušra naujos ciecorystės, o su ja daugybė drūčiai susipynusių smulkiausių ir svarbiausių atsitikimų mūsų vidurinio ir užsienio gyvenimo.

Iš kokios pusės nepaziūrėsi ant to dešimtmetinio periodo ir objektyviškai apsvarsčius apie Maskolijos likimą, pamatai, juog laikas nuo 1894 iki 1904 m. buvo, galima sakyti, vienas iš sunkiausių istorijoje maskoliškos viešpatystės periodų. Nė vienam carui neatsiejo kariuotės su teip skaitlingais priešais ir nelaimėmis ribuose savo viešpatystės ir užsienio. Ant pečių patvaldiško viešpačio krito sunki našta įvairių sielvartų ir kančių, juog ištisų galima pavadinti tą dešimtmetį eile jo didžiausių rūpesčių ir nusizėnimimų.

Sunkiasis bet metai ciecoriškos valdžios tai dabartinis laikas su kruvina kare Tolimuose Rytuose ir su nesukaitomais priešais savo valdžios rubežiuose pačios Maskolijos. Kas-gi tie nesukaitomi cariško sosto priešai? — Zinoma, revoliucionieriai, — tokia valdžios nuomonė. Teip tai teip, bet yra šimtą kartų aršesnė ir pavojingesnė kategorija neprietelių už pačius entuzijastus revoliucionijoniškų idėjų, ir net už patį japoną, ir priešai kuriuos nėra beveik jokio ginklo.

Tie visi urėdninkai, kurie prisidengę skraiste nekaltybės ir viernumo ciecoriškaip ypatai slogina pavaldinius visokiais budais, vardan neva įstatymų, kurie ištingėjimo arba dėl savo ypatingų pažvilgių žmonių prašymus užslepia ilguose staliuose savo biurų, arba nusiuonia į archivą amžino užmiršimo, idant niekas negalėtų prie jų prieiti ir užganėdinti maldavimų vargdenių ar pasiskundimų ant neapribuotų skura-lupčių viršininkų.

Tie visi činovnikėliai su savo pagelbininkais ir ištvirkusi policija, kurie kaip amaras užgul ant darbininkų sulpia jų karštą prakaitą įvairių įvairiausias išnaudojimais, apgavystėmis, prieš kuriuos beginkliai žmonės neranda niekur jokios pagalbos, jokio apsisaugojimo... tie tai tikri neprieteliai carizmo, jie tai sukelia begales kruvinų vaidų ir vulkanus protestų iš kantrybės išvestos liaudies! Prašalinkime šitą neprietelių, o kiti patįs išnyks."

Isz Amerikos.

Mitchell'is pades uroda?

Hazleton, Pa. Mainierių vadai ši-
cion kalba apie tai, kad gal netolimame
laike Mitchell'is atsisakys nuo savo urė-
do kaip mainierių prezidentas. Iš Mit-
chell'o kalbos, laikytos neseniai Mahano-
juje, sprendžiama, kad ta kalba turėjo už
mierį, pamažu darbininkus prie tos mis-
lies pripratinti, kad turės kita vadovą
apsirinkti. Prezidentui Rooseveltui per-
rinkimus su tokiu didžiu balsų daugumu
išlaimėjus, pasitikiama, kad ir darbinin-
kų judėjimuose permaina pasidarys. Mit-
chell'is ir Rooseveltas esą geri prieteliai
ir sakoma, prezidentas Rooseveltas,
milijonieris Carnegie ir daugel kitų pra-
klinių vyrų nuo seniai rūpinasi apie suor-
ganizavimą darbinės federacijos, per ku-
rią straikai ir nesutikimai tarpe darbinin-
kų ir darbo davėjų galėję pasiekmingai
ištaikinti buti. Mitchell'is turėjęs šio-
kios organizacijos sekretorium buti.
Iš kitos pusės vėl užtikrinama, kad, jei
Mitchell'is ir atsisrauktų nuo savo dabar-
tinio urėdo, tai vis lauks tuomi, iki prieis
ramesnis laikas darbininkų judėjimuose.

Audfejai tebesraikuoja.

Fall River, Mass. Savininkams au-
dimų fabriku šioje apielinkėje atidarius
savo dirbtuves, tikėjosi jie, kad vis bent
pakaktinas skaitlius darbininkų susi-
rinks, su kuriais masinas palieci. Bet
tame jie apsiriko. Darbininkai išgirde,
kad kompanai ir dabar, fabrikus atida-
rydami, neapsiima darbininkams senases
algas mokėti, suaukė didį mitingą, ant
kurio teip unionistai kaip ir ne-unionis-
tai karštai išsitarė prieš ėjimą į darbą.
Kaipo pasekmė to, vyariose dirbtuvėse
susirinko tik apie 8 iki 20 darbininkų;
didžiausioji dirbtuvė susirinko apie 40.
Fabrikų savininkai ant to sutarė fabri-
kus vėl uždaryti ant kokio laiko.

20 metu už užmušėjyste.

Pottsville, Pa. Sudžia nusudėjo
Jačukonį ant 20 metų kalėjimo prie sun-
kaus darbo ir viensėdytės. Nusudijimą
išstariant, sudžia apreiškė, kad užmušėjo
darbas pagal teisybę smerčiu korotas bet
turėtų. — Kaip žinia, Jačukonis nudurė
savo draugą Juozą Vabalą 31 d. Spalių
Labučio saliuone ant E. Lloyd St., She-
nandoah'ryje.

Rzabajstes.

Mahanoy City, Pa. Ant vieškeliu ne-
toli šiacion Panedlijo rytą rado lavoną
gulintį. Iš tulų aplinkybių sprendžiama,
kad žmogų pasalomus užmušė ir išraba-
vojo.

Netoli Shamokino teip-pat atrado la-
voną su nupiauta galva ir penkionis re-
volverio kulkomis kune. Policija įveiko
nupiautosios galvos, idant išstirtų, kas
užmuštasis do vienas buvo.

Pasibaigė pigios šipkortės.

Visos didmarių laivų kompanijos iš-
leido orderius savo ofisams, kad šipkor-
tes parduotų vėl už senases augštesnes
prekes. Orderiai šitie tapo išduoti po
atlaikytam Berlyne susirinkimui kompa-
nių perstatytojų. Pasitikiama, kad dab-
ar, šipkortėms pabrangus, žymiai susi-
mažės ir atplaukimas ateičių.

Seši mainieriai sužeisti.

Pottsville, Pa. Seši lietuviai mainie-
riai likos sužeisti, kada ant Philadelphia
& Reading gelezinkelio tuščia lokomoty-
va atsitrėnkė prieš stovintį ant rėlių trū-
kį. Susižeistieji yra gyventojai iš Mid-
dleport.

75 kasyklos sustojo.

Charleston, W. Va. Kanawha ka-
syklų distrikte apie 75 mainos sustojo ir
keletas tukstančių darbininkų be darbo.
Priežastis bedarbės tai, kad kasyklų sa-
vininkai bandė atstatyti unionistus dar-
bininkus ir į jų vietą priimti ne-union-
nistus.

Straikierius išvaro iš namu.

Altoona, Pa. Anglių kompanija ties
Morris Run, Pa., apsakė savo straikuo-
jantiems mainieriams, kad rinkytis tarp
kompanijos arba unijos, nes kompanija
ketanti kasyklą atidaryti ir, jei unionis-
tai nesugrįš į darbą už numazintas al-
gas, tai priims ne-unionistus. Straikie-
riai apsiėmė nedirbti ir kompanija ap-
reiškė 146 mainieriams, kad laike 10 dienų
išsikraustytų iš kompanijos namų.
Mainierių unija labai nupeikia tokį
kompanijos pasielgimą ir keta už savo
sąnarius rūpinti.

Susivienija priešai vagis.

New Yorke susiliejo į draugystę sa-
vininkai 21 didelio departamentų storo.
Jų aprokuota, kad vien laike paskutinio
meto per vagystes jų storuose patrotyta
apie pusę milijono dolerių. Naujas susi-
vienijimas turės už uždoutį, susekti ir
sudiū atiduoti stūrų vagius.

Nušove meška.

Williamsport, Pa. Tulas M. Gibson
ir B. Cordon, su automobilium važiuo-
damu į White Doer Valley, ant medžiok-
lės pakeliui sutiko didę juodą mešką.
Gibson'as pagriebęs šaudyklę, šovė į meš-
ką, kuri, sužeista, atsikreipė ir taiseisi
užpulti ant medicinaus. Vienok antras
šuvis mešką partiesė.

Plėšikai ant parodos lauko.

St. Louis. Plėšikai pasinaudojo net
ir iš parodos trukio, bėgančio ant iš-
kraustymo lauko. Plėšikai buvo lė-
ynas užsidėję ir paėmė 100 dol. verticos
pinigų ir brangumynų. Trukis, turėda-
mas savyje inžinierių ir tris pasazierius,
bėgo per apeleistą vietą, kada plėšikai už-
šoko ir atkištu revolveriu paliepė inžinie-
riui sustoti. Vienam pasazieriumi paėmė
ie tada auksinį dziegorių ir 14 dol. pi-

nigais, kitam 7 dol. ir jo gelezinkelio ti-
kieta sugrįžimui į Kaliforniją.

Laivelyje per didmares.

New York. Šiacion pribuvo išgel-
bėjimo laivas Urad, išplaukęs 7 d. Rug-
pjučio iš Aalesund, Norvegijos, ir pake-
liui į St. Louis, kur tikisi laimėti prekę,
pasilytą už geriausį išgelbėjimo laivą.
Ant laivo yra keturi vyrai, tarp jų pats
laivo pabudavotojas; per marias per-
plaukti truko jiems 3 mėnesius ir 9 dien-
as. Vėtrai ištikus, laivelis patrotyjo
didžiausį maštą ir žėglus, bet to neatbo-
jant gerai laikėsi.

Garlaivis ant grunto užbego.

New York. Pasazierinis laivas Sicilian
Drince, atvažiavęs iš Neapoliaus
(Italijos), netoli šito pakraščio ant grun-
to užbego. Ant laivo randasi apie 600
ateivių italų, kurie turės buti laivais per-
gabenti į Ellis Island, jei nepasiseks gar-
laivį vėl nautrakti.

Japonu kunigaikštis Washingtone.

Pas prezidentą Rooseveltą Washing-
tone atsilankė japonų kunigaikštis Sa-
damura Fushimi, brolis Japonijos pa-
dono. Kunigaikštis lankysis ant paro-
dos St. Louis'c.

Indijonai Amerikoje.

Iš tų 270 tukstančių indijonų, ką
dabar dar gyvena Suvienytose Valstijose,
tik menka dalis laukiniai. Tiktai
apie 43 tukstančiai gyvena šetrose, pus-
nuogi, o likusia dalis pasivadė civiliza-
cijai: nešioja musų žmonių rubus, priė-
mė amerikiečių budus ir naudojami iš
mokslainių. Metuose 1890 indijonai
savino 443 tukstančius arklų, o pagal
daugumą arklų pirma apskaitydavo in-
dijonai savo bagotystę. Dabartiniame
laike tas dikčiai persimainė. Vietoje
arklų augina indijonai galvijus. Pasi-
baigus medžioklėms ir vainoms su bal-
taisiais, nebereikia jiems ir arklų. In-
dijonai savina dabartiniame laike 119-
tukst. kvadratinų mylių žemės.

Beda daug vaiku turint.

New York'o namų savininkai nenori
parsamdyti stubas šeimynoms su dau-
liu vaikų. Prastą prietikį tame dalyke
turėjo tulas cimerninkas H. Brooks. Dėl
paplatinimo ulyčios turėjo jis iš savo
namų išsikraustyti. Už kelių dienų nu-
sisamdė jis kitur stubas ir užmokėjo gas-
padorių 10 dol. ant rankos. Kada vienok
su visa šeimyna ir vaikais, 9 mėne-
sių iki 14 m. amžiaus, ten neėjo, gaspa-
dorių jam 10 dol. atidavė ir neleido.
Vaiznyčia, neturėdamas kur padėti ra-
kandus, nukrovė juos ant vieno apeleisto
loto, o ten cimerninkas tad ir šėtrą pa-
sistatė, idant pernakvotų. Antrą dieną
cimerninkas bėginėjo pas kokius 20
namų gaspadorių, bet niekas jo priimti
nenorėjo.

THE LITHUANIAN WEEKLY

„ZVAIGZDE“ — THE STAR

official organ of

Lithuanian R. C. Alliance of America

published every Friday at 15 W. Oak St., Shenandoah, Pa., and 223 Roebing St., Brooklyn, N. Y. by Lithuanian Catholic Publishing Company

Rev. A. Mijukas, Pres. and Sec'y, who is also Editor.
Rev. P. ABBOMAITIS, Treas.

All communications must be addressed:

Lithuanian Catholic Publishing Company
Shenandoah, Pa.

SUBSCRIPTION \$2.00 A YEAR.

to members of „R. C. A. of A.“ \$1.20

Rates of Advertising:

One inch once.....	\$0.50
One inch one month.....	\$1.00
One inch per year.....	\$10.00

Sanvaitinis Laikrasztis

„ZVAIGZDE“

išseina kas PETNYCZIA. — Kasztnoja ant metų \$2.00, i Lietuvą ir Susivienijimo L. R. K. A. sanariams \$1.20.

Korespondencijas ir laiskus su pinigais adresuokit:

Lithuan. Catholic Pub. Co., Shenandoah, Pa.

Telephones, Nr. 164.

Susivienijimo Reikaluose.

Naujai prisirašė prie Susiv. L. R. K. A.

Prie 24 kuopos Minersville, Pa.
Kazys Silkaitis.Prie 6. kuopos Plymouth, Pa.
Kun. V. Vizgirda.Prie 31 kuop. Mahanoy City, Pa.
Pijūšas Strungis
Ona Strungienė
Pranciška Ramanaukiūtė
Ona Ramanaukiūtė
Aleksandra Steponkus
Marė Gatautienė
Pranciška Pajaujienė.Prie 17 kuop Wilkes-Barre, Pa.
Alėna Kazlauckiūtė
Juozas Jurgilaitis
Pranciška Sergalienė
Vaclavas Smilginis
Jonas Stankaukas.Prie 40 kuop. Shenandoah, Pa.
Juozas Sidagis
Juozas Svirnickas.Prie 55 k. Bernice Pa.
Jurgis Stankevičius
Vincas Stasavičius.

Waname, Pa. Kun. Juozas Servetka

Prie 36 k. Nevark N. J.
Julijonas Prakapas

S. Pranis Centrališkas Sekretorius.

Susivienijimo Atskaita.

Išiga Augusto mėnesyje.

Jurgio Urbšaičio pašalpa pagal nu-tarimą seimo	50.00
Lietuviška Spaudos Bendrija už 1.000 knygu	59.25
Petronelė Gramas už a. a. Jurgi Gramą iš Pittston, Pa.	150.00
Viktorija Kavaliauckienė už a. a. Petrą Kavaliaucką iš Kaska Wil-liam, Pa.	150.00
S. Pranis už sekretoriavimą ir kiti expensai	32.30
Liet. Spaudos Bendrija už organą „Zvaigždę“	344.81
Juozas Daugšis už šėpą dėl sekre-torius	30.00

Iš viso

\$816.36

Išiga Augusto mėnesyje.

Cumbola, Pa.	7.00
Grand Rapids, Mich.	10.50
Shenandoah, Pa.	1.50
Pittston, Pa.	1.50
Northampton, Mass.	3.00
McKees Rocks, Pa.	1.00
Shaft, Pa.	2.50
Baltimore, Md.	.50
Shenandoah, Pa., Rutos draug.	1.00
Wilkes Barre, Pa.	4.50
Grand Rapids, Mich.	2.50
Shenandoah, Pa.	1.00
Scranton, Pa.	3.50

Iš viso

\$40.00

Išiga Septemberio mėnesyje.

Plymouth, Pa.	1.50
Pittston, Pa.	1.00
Brooklyn, N. Y.	.50

Iš viso

\$3.00

Išiga Oktoberio mėnesyje.

Shenandoah, Pa., Rutos draugystė	7.00
Cambridge, Mass.	1.00
McKees Rocks, Pa.	1.00
Muncie, Ind.	1.00
Scranton, Pa.	44.50
Luzerne Borough, Pa.	70.00
Curtis Bay, Md.	8.00
Hasting, Pa.	2.00
Shenandoah, Pa., Möt. R. D.	69.50
Forest City, Pa.	78.50
Shaft, Pa.	15.50
Mahanoy City, Pa.	82.50
Cleveland, Ohio	18.50
Chicago, Ill.	32.50
Cincinnati, Ohio	2.00
New Philadelphia, Pa.	3.00
Youngstown, Ohio	2.00
Ansonia, Conn.	3.00
Lawrence, Mass.	.50
Shamokin, Pa.	9.50
Northampton, Mass.	11.50
Pittsburg, Pa.	3.00
Bernice, Pa.	14.00
Homestead, Pa.	10.00
Cleveland, Ohio	1.00
New Philadelphia, Pa.	16.00
Sheboygan, Wis.	2.00

Iš viso

\$1171.50

Augusto ir Septemberio m. įeiga

43.00

\$1214.50

Išmokėta per tris mėnesius

816.36

Pasilieka kasoje per 3 mėnesius

\$398.14

Nuo pereito padavimo liko kasoje

4412.64

\$4810.78

Geležiniame kapitole

2000.00

Pas poņą Danisevičių

634.37

Iš viso

\$7445.15

Kaz. Radzevičia,
kasierius Sus. L. R. K. A.

Gyvas ar miręs?

Jurgis Dėdžionis apsivedęs iš Valutiškų, Panevėžio, Kauno pavieto gubernijos gyvas, ar miręs? kur? kada? Duokit žinių į redakciją labai svarbiame reikale.

Nedirkim iš sakaliu baltiu.

(Musų kritikams.)

(Taša.)

Padarius statistiką lietuvių inteligentų išvirtusių į lenkus arba gudus tačiaus (pamatytų) rastum didesnį nuosimtį ištvirkėlių tarp svietiškiųjų nei tarp kunigų. Lygiai ir sulyg tėvyniškių darbininkų rastum didesnį nuosimtį dirbančių tarp kunigų, nei tarp svietiškiųjų. Palyginus medžiagiškas spēkas, kiek galėtų svietiškieji ir kunigai, bet abejojant matytum, kad daugiau turi ir daugiau ant niekų praleidžia inžinieriai, daktarai, etc. nei kunigai. Teip kunigai, teip svietiškieji daugiausiai duoda draugiškos labui tie, kurie mažiausiai turi. Už kelis šykštuolius ir tinginius daktarus, inžinierius, arba tiesiog už kelis netikusius svietiškusius neprivalom vadinti netikėliais visų svietiškiųjų. Teip pat ir sulyg kunigų— Dar labiaus negalim maišyti ypatingo pasielgimo vieno kunigo su kunigijs o pasielgimu, — nes tą vardą kunigija tankiai žmonės suprantą per tikėjimą, per katalikų Bažnyčią.

To dar negana. Tas pats rašėjas, kolidamas kunigus užsiupola ant katalikų Bažnyčios. Turim pavyzdį čia tuojas: „žodis į žodį perduoti jo (kn. Civ. pam.) negalima, rašo musų kritikas, bet ir nereikia, jau vien delto, kad kaip per sitikrinome kasnešel, visi pamokslai susatatyti pagal vieną vienoje tik katalikų bažnyčioje į vartojamą teoriją, kurios ypatingumas toks, kad geroka dalis pamokslų sudėta iš įvairių priezdžių, kaip „pamdžiu“ „o tai“ etc., kunigiškų pretencijų ant iškalbingumo“.....*)

Atydziai skaitant tuos išrašytus žodžius, skaitytojas patirs norą ir tikslą rašėjo. Jam čia nerupi vien kun. Civinskas, tik daugiau katalikystė. Teisybė, nėra ko stebėtis, kad mus kritikas teip puikiai taiko švius į katalikystę, nes, budamas katalikystės priešu, negal kitaip elgtis. Nesistebėčiau nei aš, kad nebūčiau skaitęs tam pačiam minėtam striainyje šių žodžių: (kritikas, nupeikęs kun. Civinską užtai, ką draudė žmonis skaityti Parmazoną, Smertį etc., sako) „Tamistoms**“ vien už tai įteigū norėtumėt sekti tikrą ir pavelsingą gyvenimą šventųjų vertėtų pasakyt labai ačiū tiems, kur nurodo tą ir reikalauja paaužtino gvyenimo dvasiškijos paskendusios gvyuliškum***)“ Tais žodžiais kritikas parodo, juog tiems rašėjams ir jam rupi pataisymas ir paaužtinimas kunigijs, o tuo pačiu katalikiškos doros ir pačios katalikystės sutvirtinimas. „Tikras katalikystės apaštalas!“

Bet dovanokim maloniam rašėjui, gal jis čia apsiriko, nejausdamas kad pats sau prieštarauja! Tokiam kritikui ištikro galima šiuos žodžius pasakyti:

Iš lazdos į orą šaudo,

Už uodegos vėlinį gaudo-

Kaip žyds kitus muša, spardo

Ir šauk, kad vienybę ardo!

Bet dėkim daboj toliaus. Godotinas kritikas kritikuoja kun. Civinsko pamokslą, peikia juo turinį, peikia ir kalbą. Jis sako, juog tas pamokslas buvo pilnas tokių priezdžių, kaip „visi pamokslai pagal vieną vienoje tik katalikų Bažnyčioje vartojamą teoriją“,..... kurių „geroka dalis..... sudėta..... iš pamdžiu, o ta etc.“, netirdamas nabagas to, kad katalikų Bažnyčia yra netik Lietuvoje, arba Amerikos kampe, bet po visą svietį išsiplatinus. Kad Pasakyti kaip sakomi yra visi pamokslai katalikų Bažnyčioje, reikėtų pirma padaryti gerą ištyrimą, kurio dar ikišiol nieks nepadarė. Tas, kuris girdėjo pamokslą Pilviškiuose, ir Griškabudį, dar negal pasakyti kad visur teip sakomi pamokslai kaip Pilv. arba Griškab.

Grįždamas prie kun. Civinsko pamokslą, galim nors tiek pasakyti, kad pamokslą kalba daug yra švelnesnė, nei minėtam straipsnyje.*) Jeigu norėjo kandidatas į kunigus peikti kad Bažnyčios pamokslas, tebutų prikišęs nors keletą pavyzdžių. Katalikiška bažnytinė rašleva yra gana plati; visuose amžiuose įvairiose kalbose daug tapo prirašyta visokių pamokslų — mis kritikas but galėjęs pasiskaityti, pakritikuoti, arba nors iš pačio kun. Civ. pamokslu tebutų parodęs nelietuviškų išsireiškimus, panašius į tą „pamdžiu“ etc. Tada butume visi pamatę „tą navatną katalikų Bažnyčios teoriją“!

Toliaus, kandidatas į kunigus peikia kun. Civ. pamokslą, buk negerai ten paaiškinta tėvynės meilė, buk neteisingai tėv. meilė surišta su Dievo meile, juog yra melas, kad užtrenkus šaltinį upelis išdžius, uždengus spindulį šilta nebus... Visur čia mus kritikas randa prieštaravimus.

Dirstelkim męs į tą teisybę — Kun. Civinskas savo pamokslą įžangoje aiškiai sako, kad jis neketinas plačiai pasakoti apie tėv. meilę, nes norint plačiai pasakoti, reikėtų dieną ir naktį kalbėti. Žodžiu, kun. Civ. nerašė, (nei sakė) plataus straipsnio, arba temos iš viso paminėto (turinio). Dėltoji nieks negali reikalauti visatinio dalyko išdėstymo keliais žodžiais. Galima pasakyti kad nuežtekintinai dalykai išaiškinti, bet negalima sakyti, juog negerai.

*) Skaitytojas gal palyginti pamokslą patalpinę Tėv. Sarge 9 N. 19:3 m. ir straipsnį „Judošyste Kr. įpėdino.“ Netoli įješkant, šio godotino kritiko išsireiškimai: „žodį perduoti..... pagal vieną... vertėtų... tiems, kur nurodo tą, etc. vial ne lietuviški, tikri šakaliai. Tokių šakalių kun. Civ. pamokslu nerastum,

Sulyg kun. Civ. išsireiškimų — užtrenkie šaltinį upelis išdžius, uždengkie spindulį šilta nebus- nereik nei aiškinti, juog pasakoti jie metaforiškoje prasmėje (metafora visų žmonių kalbose yra vartojama ir visiems, išskyrus mus godotiną kritiką, suprantama): šaltinis čia reiškia pradžią, iš kur upelis imas. Teisybė, užtrenkus šaltinį, vanduo kitur prasimus ir bėgs, kaip bėgo, tik ne tuo pačiu rusiu. Man rodos, juog kun. Civinsk. šneka apie padžiuvimą senoji rusio upelio; tas nesipriešina gamtos tiesoms.

Meilė, arba meilės sėkla, yra tik viena; teip kaip Dievas-sėjikas tuo sėklos yra vienas; teip kaip žmogaus širdis yra viena. Dievas duodamas mums prigimimą, pastėja tą meilės sėklą musų širdyse. Meilė yra tai nuolatinis troškimas, (palinkimas prie gero. Geras yra kiekveinas daiktas (omne est bonum), tik ne visi daiktai yra lygiai geri. Terp visų daiktų yra geriausias tas, kurio gėrybės nėra galo, nei krašto. Tokia be galo be krašto gėrybė yra tik Viena*) — Dievas.

Meilė musų širdyse (geriaus dušiose) kėri ir kėrės, kad mums ir nenorint. Musų širdis (ką kiekviens gal patirti) nepasikakina šiais žemiškais mažmožiais — daug turėdamos, daugiau trokšta. Iš to męs galime suprasti, kad musų meilės dalyku turėtų buti daiktas nepabaigtai geras, gesinantis mus širdžių troškimus.

Zmonės suprantantįje tą psichologišką dušios (jausmą) veiksmą, pažįstantįje lygiai tą nepabaigtą Gėrybę, taisy savo dušios jausmus prie to visiško labo — Myli jie ir mažmožius, bet tik tiek, kiek juos reikia mylėti, myli žemę, myli turtus, myli žmonis, myli tėvynę; bet to jiems negana — jie aukščiaus siekia — myli jie Dievą.

Bedieviai gi nors jaučia tą dušios veržimąsi prie nepabaigto labo, bet (ne kartą) prisipysę kėmša jai (savo dušiai) niekniekius-pelus vietoj' grūdų, molį vietoj aukso, kuniškus smagurius vietoj draugijos labo, save vietoj Dievo. Liepia jie dušiai apimti, bet veltui! Kūno smaguriais ji nepasikakindama, prie Dievo neprileidžiama, skursta, džiūsta, vysta kaip tas upelis be vandens Apie tokį užtenkimą kalbėjo kun. Civinskas.

Lygiai aiškus buvo palyginimas ir apie tą saulės spindulį, kuris teip nemalonai męs kritikuoti akis bado.

Ką teip kritikuoti, geriaus būtų padaręs Kandidatas į kunigus, kad būtų pasiklausęs, iš kur gamta imas? kas gamtą sutvėrė? kas tai yra ta gamta?... Šitas darbas būtų daug svarbesnis buvęs.

Jeigu godotinas kritikas pasitristų nors to pačioj gamtoj, tai ištikro nesakyty: „Prisirišimas-gi, kunigėli, prie sa-

*) Bedieviai gal kitos įješkoti.

*) Žiurek Vien. Liet. N. 32 žiū m.

**) Suprask kunigams.

***) Žiurek Vien. Liet. N. 33 žiū m.

vo krašto yra dalyku gantos.") Aš nesiginčysiu, kad meilė yra mūsų prigimime, tas teisybė. — Tik pasakyk man, kas ją (meilę) davė mūsų prigimimui? kas mūsų prigimimą mums davė? kas mus sutvėrė... Kaip tamista atsakys ant šių klausimų, tada galėsim gal susišnektėti ir tėvynės meilę apriboti.

Stebisi teipogi mūsų kritikas iš pasakymo: „Kas nemylė Dievo, negal mylėti tėvynės.“ Aš dar daugiau pasakysčiau — kas griečiau savo tėvynę t i k r a t i kėjimą, vedantį žmoniją prie tikros ir višatinės gerovės, prie tikros laimės, tas jokiū būdu nemylė tėvynės ir negal jos mylėti, nors sakytų, kad ją mylis. Tokia ištvirkusi meilė bus panašė į gyvulišką meilę.

*) V. Lietuv. N. 32 kūr. metų.
(Toliaus bus.)

„Motineles“ stovis.

Spalnio 29 d. „Motinėle“ turėjo geležiniame kapitole \$1082.98, bėgamame — 408.00 ir kankintiniū — 9.80, viso \$1600.78. Per visą mėnesį įplaukė į bėgamą kapitolą mėnesinių \$34.50, buvo nuo seniau 503.15, viso 537.65; išėjo 129.65, liko kasoje \$408.00.

Paskutiniame laike draugystė turėjo sekantius išleidimus: V. T. u stipendijos \$60.00, jos nusiantimas .65 centai; padarymas „Motinėles“ ženklo \$35.00, padarymas ženklo klišos \$2.00; atspaudimas cirkulario \$2.00, popiera laiškas rašyti prezidentui, kasieriu ir sekretoriui (su „Mot.“ ženklu) \$5.00 ir V. Senapėdžiui už išsižadėjimą pretenzijų prie „M.“ \$25.00, — viso \$129.65.

Padirbinimas pečėties su atsakomu ženklu buvo nutartas dar 1901 metųose. „Motinėles“ komitetas, norėdamas turėti originališką ženkla, paprašė nupiešti jį mūsų artisto, p. F. Bogdano, kurs jį ir nupiešė šmet. Už tą darbą reikėjo užmokėti 35 dolerius. Su Senapėdžiu gi buvo šitokia istorija.

Kaip jau nesyk buvo pranešta, laimėjo jis paleistas ant lioterijos vargonėlius, pavadintus ant tikietų per sekretoriaus apsirinkimą, pianu. Nors apsirinkimas buvo padarytas netyčia, vienok p. S. u i š pat pradžių nepatikio vargonėliai, bet vis-gi jis buvo pasirengęs juos priimti ir prašė tiktai, kad „Motinėle“ pristatytų juos į Scrantona. Kad „M.ės“ komitetas ant to nepristojų, jis vargonėlių išsižadėjo, reikalaudamas tiktai penkių dolerių atmokėjimo. Laike pertraktacijų apie tai, jis atėjo vieną dieną pas „M.ės“ sekretorių ir prie kun. Matulaičio ir kun. Sedvydžio dovanojų vargonėlių s atgal „Motinėlei“. Padėkavonė už dovaną buvo savame laike pagarsinta „Zvaigždėje“. Koks-gi buvo nusistebėjimas draugystės vyriausybės, kad p. S.

už kelių dienų atėjo pas sekretorių ir pareikalavo 10 dol. už vargonėlių išsižadėjimą. Atsiradus galutinai vargonėlių pirklimi, p. S. atsiskaidė pasirašyti po kvitancija, juog išsižada visų pretenzijų prie „Motinėles“. Neuzilgo atėjo nuo advokato raštas, reikalaujantis nuo draugystės pristatymo S. u i piano arba vietoje jo 50 dolerių. „Motinėles“ seimas, neuzilgo po to laikytas Philadelphiaje, nutarė S. u i jokių pinigų neduoti ir pareikalauti nuo jo, kad į dešimtį dienų vargonėlius atsiimtu; jeigu to nepadarys, tad tegul užmoka po dešimtį dolerių ant duos už vargonėlių užlaikymą arba skundžia draugystę į sūdą. Tuo tarpu „M.“ komitetas patyrė, juog S. negali draugystės skysti už piano, o už apgavimą (false pretense) skysti nenorės, nes bylą ir laimėjęs gaus tiktai 25 centus, bet išgirdo nuo jo advokato visai netikėtą daiktą, būtent, juog S. nemislija draugystės skysti nė už piano, nė už apgavystę, bet tiesiog už lioteriją, kuri, kaip žinoma, yra smarkiai uždrausta Amerikos įstatymu. Nors „Motinėles“ komitetas yra tvirtai persitikinęs, juog byla už lioteriją būtų grand-jury'ės atmeta, vienok, apsvairstę, kad bylos kaštai ir visokie klapatai, sujungti su jos vedimu, toli persvertų reikalaujamą sumą, galop nutarė užmokėti Senapėdžiui 25 dolerius už išsižadėjimą visų pretenzijų prie „Motinėles“. Ta suma tapo užmokėta 28 d. Spalnio ir draugystė vėl turi savo rankose vargonėlius.

Visos tos istorijos nebūtų buvę, jeigu į ją nebūtų įsimašė „Motinėles“ nedraugai. Nesmagu stačiai darosi, matant, kaip tokie žmonės, kurie neturi artnesnio ir aiškesnio pažinimo „Motinėles“ siekių, taiko iš paskutiniųjų ją įžeisti. Męs Senapėdžio nekaltiname, bet kaltiname tuos, kurie visame reikale stovėjo jo užpakalyje, kurie jį kurstė, kad „kunigus pamokyty“, kurie galutinai nesidrovėjo prikalbinti jį, kad skystų „Motinėle“ už lioteriją... Rezultate turime nereikalingą išėjimą 25 dolerių iš „M.“ kasos. Kad nors tie pinigai tektų „Ausrai“, nieko nesakytume: buvo sumesti mokintiniams, tegul jiems ir tenka, — bet dabar teks svetimtaučini advokatui, salūninkams, gal daugiau kam... ištiesy, nesmagu darosi!

„Motinėles“ kritiku (žūr. „Zvaigždė“ No. 43, pusl. 681) galiu tiktai tiek atsakyti:

1. Philadelphiajos seimas „Motinėles“ konstitucijos nemainė, tik padarė nutarimą, juog gavime stipendijų ir pašalpų amerikiečiai privalo turėti pirmybę prieš kitų kraštų lietuvius. P. kritikai gal bus labai žingeidū patirti, juog iki lapkriučio šių metų į „Motinėles“ kasą buvo įplaukę viso \$2470.38, iš jų nuo europiečių t i k t a i \$93.35. Toje sumoje randasi: \$18 nuo „Tėvynės Sargo“ redakcijos,

surinkti už prenumeratą nuo a m e r i k i e č i ų; \$13.75 nuo londoniečių ir \$14.76 nuo essenciečių, surinkti kun. Zilinsko, Miluko ir Sedvydžio, t. y. a m e r i k i e č i ų; \$48.84 nuo šveicarų. Iš kur šveicarai ėmė pinigų užsimokėjimui į „Motinėle“ tos milžiniškos sumos, geriausiai gali paliudyti kun. A. Milukas; man lai būva leista pasakyti tiktai, juog grynai šveicariškų pinigų „Motinėle“ gavo: nuo „Ritūs“ \$1 (geriau sakant, 95 centus, nes už 5 frankus paktas daugiau nedavė ir kun. Zilinskas dėl apskritimo pralėjo nuo savęs penktuką) ir nuo p. Valio 50 centų. Trumpai sakant, europiečiai nuo savęs ir savais pinigais teikėsi paaukauti „Motinėlei“ tiktai pusantro dolerio; paaukavo nuo amerikiečių gautų pinigų \$56.34 ir amerikiečiams už atlanymą ir prakalbas (Londone ir Esse-ne) sumetė \$35.51, tik amerikiečiai tą sumą vietoje įsidėti sau į kišeniu, atidavė „Motinėlei“. Iš antros pusės, per visą savo gyvavimo laiką draugystė turėjo išleidimų \$999.60, iš jų europiečiai gavo \$682.92, neskaitant kaštų persiuntimo tos sumos į Europą. Rezultate turime, kad „Motinėle“ yra grynai amerikieška institucija, kad bandynai praplatinti ją Europoje nenusisekė ir kad, nežiūrint ant to, ji vis-gi europiečiams dovanojų arti septynių šimtų. Ka už pusantro dolerio atiduoda septynis šimtus, to ir p. kritikas nepripažįs už „močiaką“. Mokyty žmonių mums reikia ne tik Europoje, bet ir Amerijoje, — dėlko-gi rūstauti už tai, kad draugystė dalį savo pinigų nori pašvesti savies reikalams? Mums reikia mokyty žmonių, kurie būtų podraug katalikais — juk visuose kraštuose pilna katalikiškų mokslininkų! — dėlko „Motinėle“ negalėtų prisidėti prie išlavavimo vienio-kito?... Sako, kad Amerijoje lietuvių pasidalinę į priešingas viena kitai partijas ir dėlto, girdi, nereikią amerikiečiams rūpintis apie įgijimą sau mokyty žmonių... Partijos yra visur ir jos neyra tautos pragaištis, tik tautos atgavimimu, by tik darbuotys tautos laibui. P. kritikas, rašydamas žodžius: „jeigu męs pasidalinę į visokias partijas kovosime vieni prieš kitus, tai netrukus turėsime visiškai pragaištį;“ regimai buvo užsimiršęs savo padaršiantų sakinį: „užgimimas naujos katalikiškai-tautiškos draugystės sušelpimui moksliečių „Motinėlei“ užkenkti negalėty; ypač dar per tai galėty tarp vienos ir kitos draugystės užgimti konkurencija ir spartesnis abiejų augimas.“ Jokie komentarijaus, rodosi, prie tų dviejų ištraukų nereikia.

2. Apart parašytų kun. Zilinsko Konstitucijos Pamatų ir trumpo priedo, padaryto ant seimo 1901 m., „Motinėle“ jokių įstatų neturi. Ir Pamatai ir Priedas neyra pakaktini nē užganėdinanti; reikia būtinai išdirbti trumpą, aiškia, siaurai apbrojancią draugystės siekius, sąnarių priedermes ir būdą stipen-

dijų ir pašalpy dalinimą, konstituciją. Projektas tokios konstitucijos buvo parengtas prieš pereitą seimą, bet nebuvo visai skaitytas. Seimas pavedė „Motinėlės“ komitetui apdirbti konstituciją ir pagarsinti ją bent dvejiems mėnesiais prieš ateinantį susirinkimą, ant kurio ji ir galės būti priimta. Už „Motinėlės“ katalikiškumą nėra ko bijotis: jau pats čarteris yra užtekinta gvarancija, juog ji negali pavirsti į nekatalikišką. Vienok, jeigu kam net to negana, tad galima būtų padalinti visus sąnarius į tris skyrius: aktyviškus, garbės ir pagarbos. Turinčiais pilną balsą būtų tikfai aktyviški sąnariai, o tokiais galėtų būti tikfai geri katalikai. Visi ne-lietuviai ir ne-katalikai ant susirinkimų balsuoti neturėtų tiesos ir vadintųsi pagarbos sąnariais; aktyviškas sąnarys, kurs permaintyt savo pažvalgas ir pasidarytų katalikystės priešū, nebūtų iš draugystės mėtomas, tik tuo pačiu pereitų į eiles pagarbos sąnarių. Geresnio apsaugojimo draugystės nuo perėjimo į nekatalikiškas rankas tuo tarpu sunku prasimanyti. 3. Stipendijantų religijų reikia visai mesti į šalį, nes jeigu nuc kiekvieno aplikanto reikalausime gvarancijos, kad bus visados kataliki, tad taktikiškai stipendijas galės gauti tikfai kunigai ir tai dar su dideliais apsaugojimais, bet tokiam atsitikime „Motinėle“ nustos būti tautiška, pavirstų į kunigų pagelbinę draugystę. Tiesa, p. kritikas stengiasi įkalbėti, kad lietuviu-tautičių gali būti tikfai katalikas, bet teip-pat nesunku būtų įkalbėti, kad gerais ir tikrais katalikais tėra katalikiški kunigai, iš ko lengvas išvedimas, — juog jei „Motinėle“ nori būti tikrai tautiška įsteiga, tad privalo į savo sąnarystę priiminti tikfai kunigus ir stipendijas dalinti tikfai kunigams. Kažin, ar p. kritikas ne tokią „Motinėle“ turėjo mintyje, kad užmanė tvirti „Motinėle“?

4. Kritika yra visados naudinga ir reikalinga, bet ko perdaug, tas nesveika. „Motinėle“ ir be to turi užtektinai neprietelių, — jeigu dar jos locni sąnariai užsimano ją ardyti, tad ar-gi galime stebėtis, juog ji neauga teip, kaip privalėtų augti?

Pirmneg „Motinėlės“ konstitucija bus parašyta, reikia vispusiškai apsvaryti daug dalykų: būdą apsaugojimo draugystės turty nuo pragaišties, būdą jos apsaugojimo nuo patekimo į neatskančias rankas, būdą stipendijų dalinimo, ir tt. „Motinėlės“ komitetas būtų labai dėkingas tiems visiems, kurie tuose dalykuose paduotų savo nuomonę.

„Mot.“ Sekretorius.

Du namu

ant kompaničnos žemės N. Gilbert St. 24, parsiduoda pigiai. Dasiznoti: 383 Harrison St., Pottsville, Pa. dg

Virszininkams kuopu

Susivienijimo Liet. R. Kat. Amerikoje. Matant, juogiai kitokių būdu nepasibaigs rūgonės už negaviną Sus. organo Zvaigždės, pasiryzome prisijusti adresu iš redakcijos kiekvienai kuopai, kad peržiurėtų, ar teisingi.

Meldžiame kuopų sekretorių, idant kuoveikiausiai tą peržiurėtų ir pataisytų: kuriems nereikia siųsti organų, tuos vardus išbrauktų, o kuriems reikia, o jų adresu nėra, tai tujų adresu ir vardus padėti. Mažu dabar kiti gauna organą jau nepriguldami prie Susiv., o kiti prigulinti negauna. Teip padarius, tikimės, juog rūgonės pasibaigs ir visi sąnariai gaus organą, ir žinosime skaitlių skaitančiųjų.

Nepamirškite, juog, jei iš vienos šeimynos priguli kelios ypatos, tad užtenka tik vieno egzemploriaus; todėl ir prisirašant naujiems sąnariams, reikia pranešti centrališkam sekretoriui, kuriems nereikia organo.

Pataisę adresu, nusiųskit Zvaigždės redakcijai.

S. Pranis, centr. sekretorius.

Pajeszkojimas.

Aš Jonas Diraitis pajieskau savo brolio Jurgio Diraitio, paeinančio iš Suvalkų gubernijos, Vilkaviškio pavieto, gminos Kibartų; apie dvidešimts metų kaip Amerikoje. Teip-pat pajieskau Juozo Matulaičio, paeinančio iš to paties daikto; jis kokius 10 metų Amerikoje. Duokit žinią ant adreso:

Jonas Diraitis,
770 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Temykit.

Jei nori, čia būdamas, parduoti ar aprašyti kam savo dalį arba laukus, tai eik pas S. Ramonaitį. Jis teipi išverčia „daviernastis“ iš maskoliškos į anglišką kalbą, teipi gali suteikti rodą visokiuose dalykuose, pajieskant benefito ir tt. Adresas: 35 E. OAK ST., SHENANDOAH, PA.

Tik uz 10c. tuzinas

gražiausias ant svieto popieros su daugeliu gatunkų paviniavonėms ir visokiems paveiksiais ir su labai graziomis kvietkomis. Zodiū sakant, gražiausias ant svieto. Tos kvietkos net miela pažiūrėti ir nuliudži žmogų rodos jos prakalbintų. Kas prisijus 30c, tas apkalys ir dvi knygas: 1 Zydo Pakutę ir 2 Saliamono Knygą. Teipogi pargabeno me daugybę trajankos iš Palangos: visi gerai žino, kad Palangos trajanka yra geriausia grisuolė ant svieto; tik 30c. už bakšą su pridūintimu. Teipogi užlaikome didelę krautuvę visokių knygų, abrozų, abrozėlių, škapliery ir rožančių, tikrai lietuviškų; zodiū sakant, pigiausias sklodas dėl perliurų; reikalaujame pardavikų ir duodame gerą pelną. Norėdami daugias žinoti, įdekit už 2c. stampą, o mes prisiusime savo katalio-gą, iš kurio galėsit pasirinkti. Adresas MATHEWS ZUKAITIS 227 E. Main St. New Britain, Conn.

Pajeszkojimas.

Aš Povilas Saudarga pajieskau savo brolio Aleksandro Saudargo. Girdėjau, kad apsigyvenęs apie Elizabeth, N. J. Meldžiu jį paties ar kito ko, kas apie jį žino, man danesti, nes turiu labai svarbų reikalą. P. Saudargas, df 123 N. Main St., Pittston, Pa.

Pajeszkojimas.

Aš Petras Strolis pajieskau savo tėvo Jurgio Strolio iš Plynių kaimo, Dankšių parapijos, Suraukų gub. Jis gyvena Shenandoah'rio apilinkeje. Teiksis atsišaukti arba kas kitas duos apie jį žinią ant šio adreso:

Petras Strolis,
317 S. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Parsiduoda farma.

Ringtown'e, 52½ akrų didumo, žemė gerai išdirbta, vandens apšiai, upelukas bėga per lauką; gyvenamoji 2½ augstų, teip-pat randasi visos gospadorystės triobos. dg

A. T. Delaplaine, Ringtown, Pa. Pasiklausti galima ir pas Gust. Riter, Centre St., Shenandoah, Pa.

Juozas Mauras,

lietuviškas agentas dėl pardavimo lotų, namų, paprastų ir biznevy, ir farmukų; imu kontraktus ant budavojimo namu arba stubų Minersvilleje, Soocer City, Pottsvilleje, Schuylkill Even ir Mān Plais'e. c5
Aš gyvenu Pottsvilleje, Pa., 422 N. 2-nd St., šalc Cizaucko salimo.

Anglies. Anglies. Anglies.

Aš pristatysiu geriausia Cannonth anglių į visas dalis' miesto už sekantiuos prekes: Didžios, čystos Pea anglies po \$2.50 toną. Geros, čystos pečianis ir chestnut anglies po \$3.75 toną. dh Orderius priimu ties savo skune, brėkeruke. Galima susikabinti per abiejus telefonus. WILLIAM NISWENTER.

Sol. Levit,

Dziegiorainikas ir zemcziaigainikas
16 North Main St., Shenandoah, Pa.

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vieta pirkti visokius dziegiorius, kišeninius ir sieninius ir visokius gery žiedų dėl ženyby; mus žiediai geriausio išdirbimo, už kuriuos gvarantuojam. Visokius dziegiorius taisome ūmai ir gerai ir už darbą parokuojam pigiau kaip kiti.

Prasom neužmirėti mus štoro: SOL. LEVIT, 16 North Main St., Shenandoah, Pa. di

Dide pianu kupczyste. Vienna isz didziainsiu ir pasekmingiausiu pianu fabriku yra firma Winterroth & Co. New York, kuri te jau per 18 metų kupczyste varo ir tame laike be perstojimo tobulinasi. Neseniai szaliej tavoru nama atidare Jersey City'je, 89 Newark Avenue, New Yorko randas ju kupczystes p. Nr. 105 East 14th St. ir Nr 98 Fifth Avenue.

ALGIMANTAS

arba

Lietuviai XIII šimtmetyje.

(Taša.)

Aršusis skyrė Algimantui jo tėvo sritį, išsizadėdamas ir valdžios ir donių.

Mamulia! — džiaugėsi vaikas sulaukęs pasiuntinius Aršiojo, bet ar šitas viskas užkamės man už tėviškę. Apie likusias mano tiesas aš dėlto nei kalbėti nenoriu.

Tuščia-jū! Jieškant tų tiesų reikia svietą atitraukti nuo darbų, reikia jį žudinti. O kas iš to do per naudą! Na, įgysiu aš valdžią ant platesnės šalies, įgysiu daugiau donio... bet ar šitas viskas užkamės man už tą kančią, kurią aš jauisiu matydamas vieną žuvusių iš maniškių arba nors sužistą?

Aš įsižiūrėjau, mamulia, kad kaip žmonės mūsų krašto myli ir kaip jie visur mumis širdį rodo ir aš pats juosius teip pamylėjau, juog užgauti jų, vis tik tiek, kiek mane užgauti.

— Tu tikras, vaikel, tavo tėvo sunus, — atvertė motina ant šito. Ir jeigu neturėčiau ant ko kito, tai ant šito vieno galėčiau tave pažinti... Ir tėvas tavo užviską mylėjo ir sako kraštą ir savo žmonis. O dabar ir pats matai, kaip svietas myli, nesakau jį, bet jo atmintį — tave. O šitoje abipusinėje meilėje, vaikel, yra visas mūsų tvirtumas. Bėda tai šaliai, kaip Aršiojo Dainavai, kurioje valdonas žiuri ant savo žmonių kaip ant gyvulių, o žmonės, kurie valdoną laiko už šunį! Tenai nelaukie gero. Ar anksčiau ar vėliau tenai žmonės vis jau bus sukandžioti per šunį, o valdonas bus nudurtas per galvijus. Ant paliaubų tiko tokiu būdu visi.

Išvaikyta liaudis Algimanto srčio, kaip tiktaiti dargirdo apie sugrįžimą jo iš verguvs, emė vėl rinktis ir grįžti į senas gužtas. Atgijo vėl jau spėjusios giria užželti vietas. Ties upeliais, kur neseniai tik antys veisėsi, po senovi suklegėjo vaikų balsai. Ant kalnelių ir kalvų kirviai su paskubiu užbeldė rėdamai sienojus grįčioms. Užkėpavo, sujudėjo atgijusi pietinė Sudavija. Svietas bėgo iš visur į Algimanto valstiją, o upač iš Dainavo kunigijos. Iš tenai bėgo ne skirti žmonės, ne kiemai, bėgo iš Dainavos kaimai čieli, ... palikdami nudirbtus laukus su javais, palikdami gyvulius ir turto daugumą. Bet kiekvienas iš pabėgėlių nešėsi su savim karštą piktumą ant Aršiojo ir norą atgriežti visas apmaudas.

Diena nup dienos augo liaudis Sudavijos. Augo irėjo tvirtyn ir viekas jos ir lobis, o su tuomi lobiu ir kunigaikštis jos, norins jįsai nesirūpino apie lobį.

— Kaip tai nepilti donių kunigaikščių, kalbėjo vyrų ir tūsios, kurie tramdė nuo pilimo, sakydami, juog kunigaikštis nereikalauja. Nepilsime donios, kunigaikštis neturės išteklaus, neturės nė už ką ginklus pirkti ir kariumenę negalės laikyti. Tada ateis svietima šalis, kaip ans Aršusis ir užims mus. Na, o Aršiojo nagus žinote. Dėlto pasirūpinkite, kad nepatekti vėl į juosius.

— Tiesa! — atsakydavo ir tie tada. Aršusis ne donias ima, tiktaiti svietį pėšia.

Ir neraginami žmonės pylė pylas, dėjo donias, kiek kas galėjo. O tuosius kurie ištekdami nenorėjo nė donių nė pylų pilti, žmonės patįs po prievarta vertė ir da viršaus nei kitus mokėti.

PABAIGA II TOMO.

(Toliaus bus.)

ANT. K.A.S.

Kritika ir Bibliografija.

— 0 —

LIEUVYSTES PRAEITE, DABARTIS IR ATEITIS. Istorikaisociologijos kniešins D-ro Jono Šliupo, Scranton, Pa. Spaudintaispaustuveje „Kardo“, Baltimore, Md., 1897, pusl. 93.

Imuosi už peržalogs šitos senos knygos vien dėlto, kad, kiek žinau, ji niekur dar nebuvo priderančiai sukritikuota, antra, dėlto, kad — stebėtinas daiktas! — lygšiol yra laikoma tamsių bedievių lyg už kokią šventenybę, beveik biblija.

Pamflėtas, kaip skaitome „Inžangoje“, yra parašytas tam, idant lietuvystė galėtų išsivystyti iš vystyklų kudukystės ir pilnybės, idant lietuvystė galėtų pasidaryti papėdė prakilnaus lietuvių žengimo į laimingesnę ateitę.... dėl išsivadavimo nuo žabangų, kurių šiandien ant lietuvystės spėndžia juodoji kunigų žandarmerija, maskolių ir vokiečių įdukusios vyresnybės, o ir lenkų neva draugingi pasipiršimai."

Magiška lazdetė, ant kurios mostelėjimo Lietuva išsivystys iš kudukystės vystyklų ir išsivaduos iš po valdžios, etc., yra — laisvamanystė, arba, kaip tai daktaras barbariškaai vadina, "valnamanyba". Tas talismanas, visados buvęs, esąs ir busiąs pamatu ir kampiniu akmenim galybės lietuviškos tautos. Nes — klausykite! — Lietuva buvo galingiausia tik tuomet, kad ją valdė „laisvamaniai": Mindaugas, Gediminas, Vytautas, ir kiti, ir tie pasidarė baisi kunigas, carams ir net popiegiams, kad Šliupas, Višteliaukas ir kiti bedieviai pradėjo leisti iš savės bedieviškos spindulius, bet apie tai žemiau. Tuo tarpu patirkime, juog daktaro nuomonės visų Lietuvos nelaimių priežastim yra — krikščionystė. Ta šmekla privedė mūsų kunigaikštius ir „didikus" prie „puikės", smarkavimų ir girtybavimų," o sodiečius įstumė į jungą sociališkos verguvs bė baudžiauos" (p. 7). „Katalikystėjo ranka ranson su reteziais ir nevale!" (Ibidem). Visi žino, kad tai tik tuščias rėkavimas. Tikroji baudžiava Lenkijoje ir Lietuvoje atsirado tiktaiti XVI šimtmetyje, o ją įvedė ne krikščionystė, bet prozaikšiausias atsitikimas — nupuolimas pinigų vertybės: sodiečiai velijo vietoje mokėti ponams čyžes — atidirbti. Pagaliau baudžiava buvo anuomet visoje Europoje, ir kaip istorija liudija, nešė išpradžių tikrą palaiminimą vargingesnėms kliasoms. Iš to dar neišeina, kad būčiau garbintoju baudžiauos ir feudališkų ponų. Ne, noriu tiktaiti pasakyti, kad kiekviena įsteiga, kiekviena sistema ir kiekvienas sutvarkymas yra geri, bet tiktaiti savame laike ir tam tikroje vietoje, ir kad už jų negeras puses negalima kaltinti to, kas jų nesutvėrė ir iš jų neišplaukė, — katalikiškos bačnyčios. Pav., jietvengiams, prisams ir latviamis buvo gal gerai gyventi anarchijoje — tos bent giminės niekadoms nesutvėrė jokios valstijos — bet ta anarchija, ta stoka politiškos organizacijos, stoka vienvaldžio valdovo buvo priežastim pavergimo visų trijų ir išnaikinimo dviejų iš tų giminių. Kokią-gi rolę visame tame atlošė krikščionystė? Tvirtinimas, juog katalikystė buvo Lietuvos slogintoja dėlto, kad katalikai (kryziokai ir kardininkai) pavėgė arba išnaikino dalį lietuvių, yra teip-pat juokingas, kaip ir pasakymas, būk judaizmas yra Lietuvos nevidonu, nes beveik visa mūsų krašto pirklystė pateko į žydų rankas.

Apskritai, nenuoseklumą, tuščių deklamacijų, bepatininių generalizacijų ir neapmąstytų tvirtinimų pamflete pilna. Mindaugas, sulyg d-ro Šliupo, buvo laisvamanyš.... nes žūrėjo ant tikėjimo kaipo ant įrankio atsiekimui upatingų politišku tikslų. Akyva būtų išgirsti, ar ta pati laisvamanystė privedė Mindaugą prie

uzmušējysčių, pasalybių, veidmainiavimų, paleistuvysčių, laužymo duoto žodžio ir kitokių niekysčių? Daktaras rašo, būk latviai išvirto į protestonus, norėdami rasti palengvinamą nuo katalikiškų dėlių (p. 15). Istorią liudija ką kitą; sako ji, kad latviai buvo priversti prieš savo norą priimti liuterianizmą ir ilgai dar ilgėjosi katalikiškų kunigų, nededančių didelių sunkenybių.*) „Dėl apšvietimo žmonių kunigija beveik nieko nedarė“ — skaitome ant p. 17. Labai norėtume žinoti, ką žmonių apšvietimui padarė Mindaugas, Gediminas ir kiti viduramžiniai „laisvamaniai“. Faktas yra, kad pirmutinės mokyklos Lietuvoje atsirado po priėmimo krikšto. Iukurė jās ne laisvamaniai, bet kunigai ir zokoninkai. Galima smarkauti, bet falšuoti istoriją negražu. Pažinojimas visasvietinės istorijos privedė daktarą prie persitikrinimo, juog „po mūsų saulužė nėra kitos tautos, kuri būtų nukentėjusi daugiau bėdų ir blėdies nuo krikščionybės už nelaimingą ir patremptą lietuvių tautą.“ Regimai tas pažinojimas yra labai menkas. Lietuva ir Lenkija dėlto nupulė, kad buvo ištvirkusios ir „per Romą“ nujodintos (p. 8). Tai jau ignorancija. Apskritai, pamflete tiek daug ignorancijos, kad skaitytojui sunku susėkti: ar d-ras Sliupas išties labai daug daktų nežino, arba apsimeta, kad nežino. Vladislovas IV Waza pas jį lietuvis, rusas Sapieha lietuvis; mozaras Lenartowicz, lenkas Siemiradzki (gimęs da-gi Charkove), čekiškos kilties Matejko, itališkos — Andriolli (Andriulis anot Sliupo) — visi lietuviai. Drauge su ignorancija eina megalomanija: „aš pats“ (J. Sliupas) pamflete skamba taip nelemtai, lyg išeitų iš lūpų Varbarzido Nerono. Istikrujų, tiesą turėjo senis Bacon, kad pasakė, juog „daug filiozofijos veda prie Dievo, truputis — prie bedievytės“ ir, pridurkime nuo savęs, prie „sliupiško“ išdidumo. Akyya bus čia paminėti apie Sliupo observatyviškų talentus. Stai iki 1896 m. jis gyvenime Amerikos lietuvių užtėmijo tiktai du svarbiu atsitikimu: vienu buvo viešas išdergimas krikščionystės, surengtas Brooklyne 1886 m. paminėjimui 500-metinių sukaktuvių Lietuvos apsikrikščijimo, antru — protestas Senandorio laisvamanių (1894 m.) prieš popiežių už — Kražių skerdynę. Nelaibiau pavydėtini yra galvočiaus Sliupo istoriografiški gabumai. Kalbėjome jau apie viduramžinius „valnamančius“ (Mindaugą, Gediminą, etc.). Krikščionystė, žinoma, nuslopino „laisvamanystę“ ant ilgo laiko, teip kad pageidaujama viešnė vėl pasirodė Lietuvoje tiktai pabaigoje XVIII šimtmečio (Antanas Tyzenhausas ir Joakimas Lelevelis). Paskui vėl spraga..... iki J. A. Višteliausku, kurs, kaip visi žino, iš didelio laisvo manymo nustojo visi manymo galėjimo. Toliau, d-ras Basanavičius (d-ras Sl. užmiršta pasakyti, kad gavo pabarimą nuo d-ro B. ne už ką kitą, tiktai už laisvamanystės platinimą.) Toliau, Igotas Gryneveckas, tas pats, ką užmušė Aleksandrą II, ir kurį Sliupas be reikalo daro lietuviu: velionis lietuviu nebuvo ir nesijauntė. Toliau, Martinas Jankus ir H. Penczukas — abudu lietuviystei abejotinos vertės. Toliau, M.J. Andriukaitis, tas pats, ką nusišovė Sliupo namuose. Ant galo, pametęs laisvamanystę ir lietuviystę J. Andziulaitis, pametęs kunigystę V. Dembskis ir jau mums žinomas „aš pats“.

Salia tokių observatyviškų, istoriografiškų ir, jei galima teip pasakyti, ignorantiškų gabumų, daktaras Sl. apreiškia dar nepaprastą gabumą meluoti. Ir teip, ant 43 puslapio jis giriiasi, būk garsus „visupadoniausias“ prašymas pas carą (1896 m.) nebuvo paduotas vienatiniams dēli bedievių kritikos. Prašymas nebuvo paduo-

tas, nes jo vietą užėmė kunigų išleistas ir paties Sliupo ne vieną sykį pagirtas Lelyvos veikalas: „Položenie Litovskago Naroda v Russkom Gosudarstvie“. Ant pusl. 42 daktaras rašo, būk „bėgyje pastarųjų 10 metų jie (Amerikos lietuviai) sueikvojo dėl pagarbinoimo žydiško Dievo daugiau negu \$19.000.000.“ Statistiskos žinios, surinktos Jr. Jono beveik tame pačiame laikė (skaityk jo „Lietuvius Amerikoje“), parodo, juog 1897 m. turtas lietuviškų bažnyčių Amerikoje neišėšė nė 215 tūkstancių; ant to skolos buvo apie 65 tūkst. — taigi iki tam laikui Amerikos lietuviai buvo išmokėję bažnyčių statymui etc. apie 150 tūkst. Pridėkime 40 proc. tos sumos bažnyčių užlaikymui (algos, pataisymai, ir tt.), turėsimė sumą 210 tūkst. Nesigailėkime kunigams: tegul jie bus paėmę per tą laiką už miasias, laidotuves etc. kitą tiek — gausimė neįtikėtiną sumą 420 tūkst. Neužmirškime ir sveitimaucijų, dovanokime jiems 80 tūkst. — pasidarys m a x i m u m 500 tūkst. Kur-gi čia devyniolika, da-gi suvirš, milijonų? Ir vėl daktaras tyčia meluoja, sakydams, būk paprastas įėjimas lietuviško kunigo Amerikoje išėša tarp 250 ir 2000 dol. ant mėnesio (p. 40); — „draugas“ Dembskis galėjo daktarui paliudyti, juog tai ne tiesa. Sliupas laikosi anarchistiškų nuomonij, kartais nudažytų socializmu. Pav., negali atrasti žodžių pagyrimo atsimetusiui nuo kunigystės ir bažnyčios serbų anarchistui Pelagičui ir klausia su didžiausiu smarkumu (statydamas šalia klausininko du šauksmininku): „O kur lietuvių tautos tokie geradėjai?!“ — Atsiprašome: ugi Dembskis.....

Kaip kada daktaras teip užsideda, kad įpula į eks-tazą ir liepia negyviems daiktams daryti iš savo noro tą, ko geidžia socialistai ir anarchistai. Užstojus socializmui (d-ras Sl. mato Lietuvos išganymą ir šitame (i z m e), „žiamė pastos valyvesnė, noringi neš maistą — nes vaisiai gamtos teks visiems jos sunams lygiai“ (p. 82). Tai teip, kaip Pompėjus su savo legionais, išlindusiais iš po žemių ant kojos tremtelėjimui? Ką jau besakyti apie „išmintingą patriotizmą, kars po-draug yra ir kosmopolitizmu“ (p. 80) ir apie „subdavo-jimą žmonijos kuopų ant tautiškų paramų“ (p. 79), kad patys socialistai Amsterdamo neprimia ir savo kongresą lietuviškų „tautiškų paramų“.....

Pamflete kalba neapdirbta, neaistetiška ir negramatiška. Vietomis net galima darosi, kad žmogus su tokiais augštais manymais apie save ir apie savo raštiškus talentus, griebsiasi už plunksnos.

Iš N. 4 Dirvos Zinyno.

N. 4 Dirvos Zinyno, ką tik išėjęs iš spaudos, talpina savyje svarbius straipsnius.

Didei vsarbus yra įženginis straipsnys „Iš Studijų apie Socializmą“. Žalios Rutos referatas „Sutartinės ir mūsų muzikos įrankiai“ turi būti perskaitytas kiekvieno lietuvių norinčio vadintis apšvietu. Prekė pavieno Dirvos Zinyno numerio 50 centų. Ant metų 2 dol.

Musu Susivienijimo turtas pini-giszkas siekia jau in pusseptinto tūkst. doleriu. Linksma naujiena! Raszykites in Kataliku Susivienijima ir kitus kalbinkit.

*) A. Bruckner, Starożytna Litwa, p. 119.

Kaz. Radzevicius, 121 East Centre St., Shenandoah, Pa.
 tuo, aus szale Lehigh Valles dypo, po desinei rankai, einant į miesta. Tai puikiauja ir szvartausia vieta dēi veselių ir labai paranki dēl tu. kuri at'eliauja į Shenandoah, Pa. Apart visokiū arieliū ir alaus turi didelę zopetą pargabenta įze Europos visokiū vynu, cigaru, o telpogi priliko visokias valgius ir oisteriū. Pakelivingi gali gauti nakvyne ir prieteliskā rodą visame.

Teipgi parduoda szpioktes ir stuneziū pinigū į visas dalis svieto. .

MIKOLAS GANO,

ARTISTA MALIORIUS.

Dirba paveikslius tiktai allejintimis farbomis ir pastelium. Kas nori turėti savo di delį ir paikų portreta, tepisuciūza fotografija, kad ir mažiukę ant blekės nu trauki į bile aizkę. Drapanos gali buti permainytos pagal norą. Padarytus portre tus be rėmy stuneziū ir kraju. Dirbtuviū turi daugelį musų didvyriū portretų: Vytauto, Adomo Mickovyciaus ir k. ant paradiū. Tautieciai! Nesiduokit bile kokiū- faszeriū ir apgadintiū kuris nieko neįsengia padaryti, bet krepkites prie saviesiū, kuris savo portretais tūkstancius užauk pūssia. Kasant dēkit toki adr.

Mikolas Gano, 129 Greenpoint Ave., Brooklyn, N. Y.

VYRAI IR MOTERYS, RASZYKIT D-ROI LARGE DEL RŌDOS.

Chroniskas vyrū ir moteriū ligas gydau ir gvarantuojū.

Velju, idant koznas vyrū ir moteriskē, varginami visokiū limpaociū ligū, ir besiradū visi nustoje vilties iszgyti, klausiu d-ro Large rŌdos. Gvarantuojū iszgydymā ir juos neatinaujis mano metoda gydytos į 20 ar 60 dieny sekancios:

Jamvystės klaidos.	prarastas vyrizskumas.	kraujo užnuodinimas.
Szlap-papnis	Sifilis	Szirdies drebėjimas
Impotencia	Varikocela	Kaulū gelimas
Melanchofia	Gonorrhosa	ir gisju
Spazmas, para- lius	Lytiszkā liga	Dantū gelimas
Hemoroidai	Balbonai	Pritemusios akys
Strikturos, Elitas	Užkietėjimas	Plankū-slinkimas
		Abelmas apsil pimas.
		Sexualizskas silpnumas

Kataras Nosies, Gerklės, Plauzių, Vidurių, Kepenų, Žarnų, Inkstų, Pūslės ir Kvepavimo Kanalu. Gydau greit visokius szaszūs, skropniū, pūtimus, vandeninę pūkliū, Kaltūnā, Eozenā, Reumatizmā, Nutukimā, Neuralgiā, galvos skaudėjimus ir tt.

Ligas iszvezios, neregularizskumas, kraujo plindim, baltus piegius, ne vatsingimā, palago ligas.
 Paminkit, juose gyvenimas ir smaguoms priguli nuo greito iszgjimo ir iszmetimo nuodytę uz kuno. Ilgā praktika kuogebuciosis ir Europoje ir su savo Nūnā Metoda galiū visas ligas iszgydyt kuogebuciosis, be skausmo ir pelito. Roda biure ir per laiszkus DOVANAL. Raszydamas idēk už 2c. markę ir paminkit gazietos vardā.

Neretika gelytis, tik gydytis, nes užeizdamas tokias ligas kuogbiausias jasimes turēt. Visa korespondencija užimkome po sekretu.

Parazykit vardā, pavardę ir adresā aiskiai, kad mūs laiszkas daicyt.

Visas gramatas raszykite lenkiskoj, lietaviskoj arba angliskoj kalboj

DR. LARGE MEDICAL INSTITUTE

3034 Frankford Ave. Philadelphia, Pa.

Jesse B. Davis

Insurance and

Real Estate Agency

Uždeta 1872 metnose

201 S. Jarda St., Shenandoah Pa.

Gal nori įsitaityti gerus

Fikezerius Barui ar Sstorui?

Raszyk pas: **ANTON LOEPER Ashland, Pa.**

Por telefonā (Schuykill'o) Bank: Nr. 309 arba 333 Ashland.

Vincas Minkevicius

geriausias musu graborius

parsamdo arklius pavieniu, arba karietas veselijoms, krikšty-noms ir visokiam reikalui Paracēza anglis ir krausto. Tai tikrai geras žmogus; jo adresas: 109 S. Main st., Shenandoah Pa

Namie muszu Gyvuliū.

Mēsa yra geriausia. Tokiā mēšą parduodu asz savo buczernėje. Vi sada ku szviežiausia ir geriausia. Kurie pas mane dar nebuvote, pamėginkite, o žinan, kad liksite ma no kostumierias.

RAULAS CZERNECKAS

38 Centre St., Shenandoah, Pa.

The Shenandoah Trust Company

Kapitolas \$125,000 Pervirsizis \$22,000

Vienatinē lietuviszka banka, kurios akcionerij daugumas lietuviai. — Moka 2 procento nuo padētų pinigū.

Adaras kasdien nuo 9 ryte iki 3 po p., subatoms nuo 9—12 ryte ir 6—10 vakare. Galima susikalbėti lietuviszka.

S. JARMULOWSKI,

No. 54 Canal Str. New York

Aš užlai-kau BAN-KA, kuro-je galite saugiai pasidēt savo pini-gus. isz-mainau, pinigus, su žemiu AGENTU-RA visu laivi

niu kompaniju ir geležinkelio tikie-tu. Szpioktes į ir isz Europos. ziu pinigū į visas dālis svieto ir iszdnuo veketus ant žinju miestu Europos.

Bankas Europoje, Hamburge: S. Jarmulowski. Luebeck: S. Jarmulowski & Co.

BALTRUS VAISZNORAS

Parduoda

geriausias drapanas:

mrškinius, siutus, nektaižas, krybeles ir tt. Viskas kuogeriausia ir už pigiausių prekę.

1306 Carson St. SS., PITTSBURG, PA.

Už dyka.

prisiysime gražų Lietuviškā Kalendoriū su gražiais ir nau-dingais pasiskaitymais ant me-tų 1905 kiekvienam, kuris pri-šius mums savo adresā.

Bischoff's Banking House
 237 Broadway, New York, N. Y.

Stebeina Proga.

Vaikams prie miszių sukniōs, goriausio **KASZMIRŌ**, su pui-kum pamusulā, u. Kamzōs 75c, \$1,00, \$1.75. Ploszcziai \$16.00 ir daugias. Kunigizskos suk-niōs \$12.00 ir augz-cziaus. Gera visa eile drapanū \$18.00 extra gera \$20.00 augzsc 20

BOHNE BROS. & CO.
 34 Barkley St., New York.

Geriausias

Kriauczius

gyvenās

SHAMOKIN'E, PA.

laiko 12 darbininkū, su kuriais pasivua kuogeriausias visokius viršutinius vyrū drabuzius. Kas antrā nedēlia atvažiuoja į New Philadelphia ir į Coldel'a, Pa., pamircuoti. — Primieruoti atvažiuoja BALTRUS IVANAUC-KAS, kuriam galima užmokēt pinigū ir duot jam naują orderį. Ofisas netoli pačto — pas

McGANN, Tailor.

Skaitykite

ka Daktaras L. Landes sako!!!

Aš turiū didžiausią praktikā tarp Lietuviū Suvienytose Valstijose ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasisvenčiau gydymui vyriškū ligū specializiskai.

Aš gydau vyrus ir moteris, ir jei apsimu, tad ir išgydau.

Jei Jusū liga yra nebeisgydoma, tada aš Jums atvirai tą pasakysiu, bet jei Jusū liga yra išgydoma, tada aš išgydysiu. Kiekviename reikale atisaukite į mane, arba rašykite pas mane.

Pūslės ir inkstū ligas, kraujo ir išbėrimo ligas, blogā atmintį, pražudytā vyriškā drutumą iš priezasties onanijos, aš pasekmingai išgydau. Mano gydymas nesulaikys Jus nuo darbo ir atsilieka be skausmū.

Aš per metus tukstančius išgydau.

Aš darau šimtus operacijū kas mėnesį.

Aš galiū jus namie bunant išgydyti, jei negalite at-silankyti.

Atsiminkite reikale atisaukti arba rašyti pas

Dr. L. LANDES, 140 EAST 22nd ST., NEW YORK CITY.

atsiuskit 4c. markēse, o aplaiskyit D-ro Landes naują knygā, turia-čią 32 puslapiū ir 24 abrauzū. Tā knygā perskaitę nesigraudisit.

Sekancziam numeryje sziczion bus

Suraszas naudingiausiu

Pasiskaitymui Knygu.

MAX KOBRE

(LIETUVISZKA BANKA).

40 Canal Str., — 142 Division Str.,

New York

Prieteliai! duodu jums žinių, kad parduodam szifkortes ant greičiausių laivų. Esu užtvirtintu agentu ant linijų: North German Lloyd, Bremeno; Hamburg American Line, Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlans Line, Roterdamo. Siunčiu pinigų kuriuos jūs prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susišnekėti lietuviškai ir lenkiškai. Ateikite ir persiludykite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi parduodam tikietus ant visų geležinkelijų Amerikoje ir Europoje. Priimam pinigų depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų nuo 50 dol. ir virszau, kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Pačėti ir iszimi gali kožnadieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų ir nuo 4—8 vak.

Naujai uždėta filija atsiranda po

Nr. 81 Grand st.

Brooklyn, N. Y.

NAUJAUSIAS KATALIOGAS.

Visokių Lietuviškų Knygų ir kitokių daigtų, iszeleestas atskyrtoj knygutėje. Norinti gauti kokių knygų su gražiais skaitymais, arba kitokių daigtų, prisiskite už a centus marke, o bus jums prisųstas katalogas tiesiog į namus, iszkuriu galite iszstrinkti ką tik norėsite. Reikalaudami katalogo, raszykite ant sekanczio adres:

T. P. KRIŽANAUCKAS,

L. Box 62.

Shenandoah, Pa.

Puikiausias

Drapanu ir ....

Apautuv o Sztoras

visoje Pottsville, Pa.

Siuvame patįs visokius siutus: nuo 15 dol. 20 iki 25 dol.; gatavų, kas kokių nori, gali iszstrinkti, nuo 6, 8 ir 10 dol. ir augszciau. Ant lango Zvaigždė, kad nepraeitum.

IRSZKUS HEBER

206 N. Centre St., Pottsville, Pa.

NAUJAI INTAISYTA
„ZVAIGZDES“

★ SPAUSTUVE ★

Atlieka visokius drukoriszkus darbus gerai, pigiai ir greitai:

DRUKUOJA KNYGAS, CIRKULIORIUS, KONSTITUCIJAS DEL DRAUGYSZCIU, GROMATAS, VISITING, BUSINESS CARDS IR

VISUS KITUS DRUKORISZKUS DARBUS.

Kas darba paves, nesigrandys.

★ ★ ★

SPAUSTUVE YRA PO NUMARU

15 West Oak Street,
SHENANDOAH, PA.

Ar turi Piano?

Jeigu ne, kreipkis pas

WINTERROTH & CO.

padirbėjai

PIANU

105 East 14 St., New York,

arti 4th Avenue.

Szalinė kupezystė: 98—5th Ave., ant kampo 15th St., N. Y.
Teip pat 62—64 Colden St., Newburgh, N. Y.

Piano nuo \$50 prasideda. Puikiu nauju staciu Piano \$125

Gvarantuojame ant 7 metų, duodam krasę ir apdangą dykai drauge, Prilaikom visada pianų visokio padirbimo. Parsandom ir parduodam pianus po lengvomis iszlygomis. Nubalsuojam, patalsom, apmašinom atėikt ir pasižurėk pas mus, pirmkol kitur pirksi.

Tikrai gryna

Altoriaus Vyna

gausit pas Barnston Tea Co.,

6 Barclay St., New York.

Importuoja jie rusizką arbatą,

vą ir visokių vynų.

Dykai uz 50c. knyga!

Naudokites, Broliai! Mes paskiriam dovanu knyg Naujaisj Timočiu, is kurio gali greičiausiai pramokti angliskai kalbėti ir rašyti, be kito pagelbos. Kožnu aplaikys dykai, kurs priešų ne mažiau kaip už 35c is musu katalogo. — Mes uzlalikom naujausias knygas ir teip visokiu tavoru parduodam kuopigiauusiai. Prisiusk už 2c. marke ir aplaikysj naujausj musu katalogo, is kurio galėsi pasirinkti ką tik norėsi. Adresuok teip: A.Kazlucksas, box 64, Shenandoah, Pa.

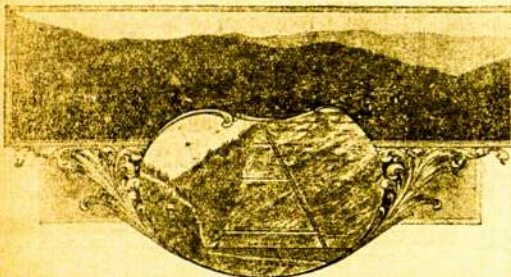
Jei naudojiesi iš gėrymų, tai gerk vien geruosius, tyrus, kurei tavo sveikatai nekenktų.

Empire Distillery Company's DEGTINES IR VYNAI PRIPAŽINTI YRA UŽ SVEIKIAUSIUS.

Saliminkai privalo vien nuo jų pirkti gėrymus, nes ir pigiai gaus. Apmokėję randai ezyžę (revenue stamp) galite gauti degtinių nuo 50 centų už galioną ir brangiaus. Turi 37 savo distiltes, kur daro visokį gėrymą. Kreipkitės į kompanijos vyriausią biurą:

Empire Distillery Company
234-235 Broadway, - New York, N. Y.
arba pas lietuvišką tos kompanijos reprezentantą

Geo. J. Laskevicz
844 Bank Street, Waterbury, Conn.

Tai ne iszpusta kapitalizacija

Tai teisingas užsiėmimas ir kupezystės industrija, patatyta ant gero pamato — su visa tik galima — nauda, idant uzgainedinti tuos, ka reikalauja gero pelno iš savo pinigų padėjimo. Išlygos uzgainedinantis.

Tai yra istikimas pinigų padėjimas konzervatyviszkam žmogui, o ir gera proga tiems, kurie yra spekulatyviszki. Neuztruk su pasiteiravimu ir dėl tolesnės žinios raszk pas:

Nelson Easton, 115 Broadway, New York City,
kuris yra perstatytojas dėl:

NATIONAL BARIUM and LEAD CO.
BLACK JACK—ALBERTA GOLD MINES
CUBAN SEA-ISLAND COTTON CO.

Vienatine katalikiszka

Lenkiszka - Lietuviszka Banka

TAUTIETI! Ką nori remti, savuosius ar svetimus žmones? Jeigu savuosius, nusiduok pas

A. Grochowski & Co.

298 Bedford Ave. (arti Grand St.), BROOKLYN, N. Y.

Siuntimas į seną krajų pinigų, teipogi jų iszmainymas ant by kokių. Visokius dalykus ir reikalus, prigulinczius advokatams, atliekam kuopuikiausiai, kaipo krajų teip ir Ameriko). — Musų banka jau 22 metu gyvoja, kas gali liudyti apie jos atsakančią vedimą.

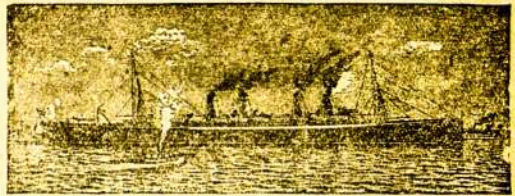
Bankoje savo visados laikome daugybę pinigų dėl iszmainymo, kaipo tai Markolijos rublių, Vokietijos markių, Austrijos guldenų ir tt. — Meldžium adresuot:

A. GROCHOWSKI & CO., 298 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

BISCHOFFS BANKING HOUSE

uždėta 1848 metu

237 Broadway, kamas Park Place, priesais didįji paczta, New York.

Siuncziamo pinigus į seną tėvynę kuotsakancziausiai, pagal dieninio kurso, su kiekvienu iš New Yorko iszplaukiancziu greitlaiviu, teip juog į 12 dienų krajų priimti lieka.

Iszsiuncziamo szipkortes ant geriausią garlaivų dėl atkeliavimo isz Europos, neužlaikydami, ir pirkeju szipkortes duodame žinią, kada jo pasazičius pribus ir ant katro laivo.

Parduodame szipkortes ant geriausią garlaivų dėl parvažavimo į Europą ir pristatome pasazičius ant laivo u ždyką, o kas pas mus paraszys, praneszdamas apie savo atkeliavimą ir paduos aiszkiai dieną ir adyną, kuriuom gelžkeliu arba botu isz vietos iszvažinos, tada atsįsime savo pasiuntinį ant pasitkimo, o tokiu budc. apsisaugos nuo galijų apgavikų.

Iszmainome pinigus visų krasztų svieto pagal dieninio kurso. Bankoje savo visados laikome daug pinigų dėl iszmainymo, kaipo tai Markolijos rublių, Vokietijos markių, Austrijos guldenų ir tt.

Agentura „Erie“ gelžkelio ir visų kompanijų apsisaugojimo nuo ugnies.

Dėl arteesnės žinios raszk į

BISCHOFFS BANKING HOUSE

237 BROADWAY, NEW YORK.

Nedėlioje Banka atvira nuo 10 iki 12 adynai.

Lietuviszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotoms tautiszoms ir baznytinems Draugystems iszdirta: Karunas, Amerikonszkas Wellawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenkelius, Kepures ir del Marszalku pardedus.

Guodotoms Kunigams uodirbas—Kapas, Arnotas, Dalmatizkus, Albas, Stelas ir wias baznytinis pardedus. Visoki darba atlieka aristiszkaiki in laika.

Noresiamos guodotoms Dr-tes, arba guodotoms Kunigai, kad Jus darbas butu priderenciali atliakis ir tuom sustiepti savo tautete, paweskite ji tikrai lietuwaliai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.

115 W. Division St.,

Chicago, Ill.

V. DACKEVICZIUS

Biuras pardavimo laivakoreziu ant visų uzatlantiszki linij.

Mainymas ir siuntimas pinigų į Lietuvą, Lenkiją, Rosiją ir Galiciją be jokių kasztų tam, kuris pinigus gauna.

Teipogi apsaugojimas nuo ugnies ir ant gyvasties. — Lygiai atliekti visokias provras rubeziuose Lietuvos, Lenkijos ir Rosijos.

Thomas, Tucker Co., West Va.

Telephonas: Cumberland, Davis Coal & Coke Co.